

PEDAGÓGIAI PROGRAM

3. kötet

**AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA
HELYI TANTERVE**

**SZEKSZÁRDI I. BÉLA
GIMNÁZIUM,
KOLLÉGIUM ÉS
ÁLTALÁNOS ISKOLA**

2020

Tartalom

1	A VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE	4
2	A VÁLASZTOTT KERETTANTERV ÁLTAL MEGHATÁROZOTT KÖTELEZŐ ÉS SZABADON VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK MEGNEVEZÉSE, ÓRASZÁMA AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN	5
2.1	AZ ALSÓ TAGOZATON TANÍTOTT TANTÁRGYAK ÉS AZOK ÓRASZÁMAI	5
	2020. 09. 01-TŐL 2. OSZTÁLYTÓL 4. OSZTÁLYIG KIFUTÓ RENDSZERBEN	5
	2020. 09.01-TŐL AZ 1. OSZTÁLYTÓL FELMENŐ RENDSZERBEN	8
	MAGYAR NYELVŰ ROMA/CIGÁNY NEMZETISÉGŰ OKTATÁS TANTERVE 2020. SZEPTEMBER 1-TŐL FELMENŐ RENDSZERBEN	10
2.2	A FELSŐ TAGOZATBAN TANÍTOTT TANTÁRGYAK ÉS AZOK ÓRASZÁMAI	11
	2020. 09. 01-TŐL 6. OSZTÁLYTÓL 8. OSZTÁLYIG KIFUTÓ RENDSZERBEN	11
	2020. 09.01-TŐL AZ 5. OSZTÁLYTÓL FELMENŐ RENDSZERBEN	12
3.	KÖTELEZŐEN VÁLASZTANDÓ, SZABADON VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK ÉVFOLYAMOK SZERINT	14
3.1.	A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYA	14
4.	A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI	14
4.1	CSOPORTBONTÁS	14
4.2	EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI	15
4.3	AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK KERETÉBEN MEGVALÓSÍTOTT SAJÁTOS TEVÉKENYSÉGI FORMÁK	15
5.	AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	17
6.	A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI	18
6.1	FŐ FELADATOK, ÉRTÉKEK	18
6.2.	FEJLESZTÉSI TERÜLETEK – NEVELÉSI CÉLOK	18
	A NEVELÉSI CÉLOK MEGVALÓSULNAK	19
	AZ ERKÖLCSI NEVELÉS	19
	ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, DEMOKRÁCIÁRA NEVELÉS	19
	A CSALÁDI ÉLETRE NEVELÉS	20
	A TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉGRE NEVELÉS	20
	FENNTARTHATÓSÁG, KÖRNYEZETTUDATOSSÁG	20
	PÁLYAORIENTÁCIÓ	20
	MÉDIATUDATOSSÁGRA NEVELÉS	21
	A TANULÁS TANÍTÁSA	21
6.3	EGYSÉGESSÉG ÉS DIFFERENCIÁLÁS, MÓDSZERTANI ALAPELVEK	21
6.4	AZ EREDMÉNYES TANULÁS SEGÍTÉSÉNEK ELVEI	22
	TANULÁSI KÖRNYEZET	22
	EGYÉNRE SZABOTT TANULÁSI LEHETŐSÉGEK	22
6.5	KÉPESSÉG-KIBONTAKOZTATÁS TÁMOGATÁSA	23
6.6.	A TANULÁSI TERÜLETEKEN ÁTÍVELŐ ÁLTALÁNOS KOMPETENCIÁK	24
6.7.	AZ ISKOLAI NEVELÉS-OKTATÁS EGYSÉGES PEDAGÓGIAI FOLYAMATÁBAN MEGJELENŐ PEDAGÓGIAI TARTALMAK, A TAGOZATI TERÜLETEKEN ÁTÍVELŐ ÁLTALÁNOS KOMPETENCIÁK	24
	ALSÓ TAGOZAT	24
A)	A TANULÁS KOMPETENCIÁI	24
B)	A KOMMUNIKÁCIÓS KOMPETENCIÁK (ANYANYELVI ÉS IDEGEN NYELVI)	25
C)	A DIGITÁLIS KOMPETENCIÁK	25
D)	A MATEMATIKAI, GONDOLKODÁSI KOMPETENCIÁK	26
E)	A SZEMÉLYES ÉS TÁRSAS KAPCSOLATI KOMPETENCIÁK	27

F)	A KREATIVITÁS, A KREATÍV ALKOTÁS, ÖNKIFEJEZÉS ÉS KULTURÁLIS TUDATOSSÁG KOMPETENCIÁI:	27
G)	MUNKAVÁLLALÓI, INNOVÁCIÓS ÉS VÁLLALKOZÓI KOMPETENCIÁK	28
FELSŐ TAGOZAT		28
A)	A TANULÁS KOMPETENCIÁI:	28
B)	A KOMMUNIKÁCIÓS KOMPETENCIÁK (ANYANYELVI ÉS IDEGEN NYELVI):	28
C)	A DIGITÁLIS KOMPETENCIÁK:	29
D)	A MATEMATIKAI, GONDOLKODÁSI KOMPETENCIÁK:	29
E)	A SZEMÉLYES ÉS TÁRSAS KAPCSOLATI KOMPETENCIÁK:	30
F)	A KREATIVITÁS, A KREATÍV ALKOTÁS, ÖNKIFEJEZÉS ÉS KULTURÁLIS TUDATOSSÁG KOMPETENCIÁI:	30
G)	MUNKAVÁLLALÓI, INNOVÁCIÓS ÉS VÁLLALKOZÓI KOMPETENCIÁK:	31
6.8. AZ EGYSÉGES OKTATÁS ÉS A DIFFERENCIÁLT TANÍTÁS-TANULÁS MEGVALÓSULÁSÁNAK ÉRDEKÉBEN A KÖVETKEZŐ KIEMELT FELADATOK, SZEMPONTOK MENTÉN VÉGEZZÜK NAPI OKTATÁSI-NEVELÉSI TEENDŐINKET:		32
6.9. AZ EREDMÉNYES TANULÁS TÁMOGATÁSÁNAK, SEGÍTÉSÉNEK FELADATA		32
7. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA, A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE		33
7.1	A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA	33
7.2	A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE	34
8. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA, DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁI		35
8.1	ELLENŐRZÉS	35
8.2	ÉRTÉKELÉS, MINŐSÍTÉS	36
8.3	AZ ÉRTÉKELÉS ÉS MINŐSÍTÉS AZ ALSÓ TAGOZAT 1. ÉVFOLYAMÁN ÉS A 2. ÉVFOLYAM FÉLÉVÉIG	39
	<i>Az értékelés és minősítés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig</i>	<i>39</i>
8.4	ÉRTÉKELÉS ÉS MINŐSÍTÉS A 2. ÉVFOLYAM ÉV VÉGÉTŐL A 8. ÉVFOLYAM ÉV VÉGÉIG	40
	<i>A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai</i>	<i>40</i>
8.5	A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁI	41
9. A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK		42
9.1	A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ ELVEK	42
10. A TANULÓK MAGATARTÁSA ÉS SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK ALAPELVEI, KÖVETELMÉNYEI, FORMÁI		43
11. A TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI		47
12. AZ ISKOLAVÁLTÁS, A TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI		47
13. A NEMZETISÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG		48
14. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK		48
15. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELMI FELADATOK AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN		49
16. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK		51
17. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK FOGYATÉKOSSÁGÁHOZ ÉS TÍPUSÁHOZ IGAZODÓ FEJLESZTŐ PROGRAM		52
18. INNOVATÍV OKTATÁSSZERVEZÉSI ELJÁRÁSOK		60
19. AZ ISKOLAI ÍRÁSBELI, SZÓBELI, GYAKORLATI BESZÁMOLTATÁSOK, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK RENDJE		61
20. AZ OTTHONI, NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK ELVEI ÉS KORLATAI		63
21. TANTÁRGYI HELYI TANTERVEK		64

A Pedagógiai Program Általános Iskola Helyi Tantervének kiadmányozása:

Név: Szekszárdi I. Béla Gimnázium Bezerédj István Általános Iskolája, Szekszárdi I. Béla Gimnázium Bezerédj István Általános Iskolájának Telephelye

Tagintézmény címe: 7056 Szedres, Arany János u. 1.

Telephely címe: 7057 Medina, Rákóczi u. 15.

Iktatószám: 411-ÁI/2020.

Felülvizsgálatok, módosítások kiadmányozása: 34-ÁI/2021

Ügyintéző: Porkoláb Tiborné

Ügyintézés helye, ideje: 7056 Szedres, Arany János u. 1. 2020. augusztus hó

Módosítás: 2021. január hó

Az irat aláírójának neve, beosztása: Hajós Éva igazgató, Porkoláb Tiborné tagintézmény-vezető

Az általános iskola körbélyegzőjének lenyomata:

1 A választott kerettanterv megnevezése

A helyi tanterv a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet alapján az oktatásért felelős miniszter által kiadott, az Oktatási Hivatal honlapján közzétett, az általános iskolák 1-8. évfolyamára vonatkozó kerettanterve szerint készült.

A 2020/2021. tanévtől a 2-4. és 6-8. évfolyamokon kifutó rendszerben a korábbi helyi tantervünket alkalmazzuk, mely helyi tanterv a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló többször módosított, korrigált 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelettel kiadott általános iskolák 1-8. évfolyamára vonatkozó kerettanterv szerint készült.

A választott kerettantervet az alábbi módon igazítjuk nevelési-oktatási céljainkhoz, feladatainkhoz:

Idegen nyelvként a német és angol idegen nyelveket tanítjuk, az 1. évfolyammal kezdődően.

A mindennapos testnevelés megvalósítását minden évfolyamon heti 5 tanórában valósítjuk meg.

A kerettanterv által meghatározott kötött célú órakeret és a tanulók számára előírt kötelező órakeret közötti, szabadon tervezhető órakeretet az idegen nyelvek, magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyak tanítására fordítjuk.

Mindezeknek megfelelően az iskola helyi óraterve az alábbi:

2 A választott kerettanterv által meghatározott kötelező és szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám az általános iskolában

**2.1 Az alsó tagozaton tanított tantárgyak és azok óraszámai
2020. 09. 01-től 2. osztálytól 4. osztályig kifutó rendszerben**

Szedres:

Tantárgyak	Heti óraszámok évfolyamonként							
Kötelező tanítási órák tantárgyai								
	1. évf.		2. évf.		3. évf.		4. évf.	
	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves
Magyar irodalom	4	144	4	144	4	144	5	180
Magyar nyelv	3	108	3	108	3	108	2	72
Angol nyelv/Német nyelv*	2	72	2	72	2	72	3	108
Matematika	4	144	4	144	4	144	4	144
Etika/Hit- és erkölcstan	1	36	1	36	1	36	1	36
Környezetismeret	1	36	1	36	1	36	2	72
Ének-zene	2	72	2	72	2	72	2	72
Vizuális kultúra	2	72	2	72	2	72	2	72
Technika, életvitel és gyakorlat	1	36	1	36	1	36	1	36
Testnevelés és sport	5	180	5	180	5	180	5	180
Kötelező tanítási órák összesen	25	900	25	900	25	900	27	972
Nem kötelező (választható)								
	1. évf.		2. évf.		3. évf.		4. évf.	
	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves
Magyar irodalom/Magyar nyelv	1	36	1	36	1	36	1	36
Matematika	1	36	1	36	1	36	1	36
A tanuló által felvehető max. heti óraszám iskolánkban	27	972	27	972	27	972	29	1044

* A két nyelv közül egy kötelezően választandó

Medina:

Tantárgyak	Heti óraszámok évfolyamonként							
Kötelező tanítási órák tantárgyai								
	1. évf.		2. évf.		3. évf.		4. évf.	
	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves
Magyar irodalom	4	144	4	144	4	144	5	180
Magyar nyelv	3	108	3	108	3	108	2	72
Angol nyelv	2	72	2	72	2	72	3	108
Matematika	4	144	4	144	4	144	4	144
Etika/Hit- és erkölcsan	1	36	1	36	1	36	1	36
Környezetismeret	1	36	1	36	1	36	2	72
Ének-zene	2	72	2	72	2	72	2	72
Vizuális kultúra	2	72	2	72	2	72	2	72
Technika, életvitel és gyakorlat	1	36	1	36	1	36	1	36
Testnevelés és sport	5	180	5	180	5	180	5	180
Kötelező tanítási órák összesen	25	900	25	900	25	900	27	972
Nem kötelező (választható)								
	1. évf.		2. évf.		3. évf.		4. évf.	
	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves
Magyar irodalom/Magyar nyelv	1	36	1	36	1	36	1	36
Matematika	1	36	1	36	1	36	1	36
A tanuló által felvehető max. heti óraszám iskolánkban	27	972	27	972	27	972	29	1044

A fenntartói engedélyezés és tanuló létszám függvényében az iskolai nevelés-oktatást összevont osztályban szervezzük meg, a tanórai foglalkozásokat az osztatlan nevelés-oktatás sajátosságainak figyelembevételével, a közös és az osztott órák arányát meghatározva építettük be a helyi tantervbe.

Összevontan tanítjuk az alábbi tantárgyakat:

- Etika/Hit-és erkölcsstan,
- Angol nyelv,
- Ének-zene,
- Vizuális kultúra,
- Technika, életvitel és gyakorlat,
- Testnevelés és sport tantárgyakat.

**2020. 09.01-től az 1 osztálytól felmenő rendszerben
Szedres:**

Tantárgyak	Heti óraszámok évfolyamonként							
	1. évf.		2. évf.		3. évf.		4. évf.	
	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves
Magyar nyelv és irodalom	7	252	7	252	5	180	5	180
Matematika	4	144	4	144	4	144	4	144
Etika / Hit- és erkölcsstan	1	36	1	36	1	36	1	36
Környezetismeret	---	---	---	---	1	36	1	36
Angol nyelv/Német nyelv*	2	72	2	72	2	72	2	72
Ének-zene	2	72	2	72	2	72	2	72
Vizuális kultúra	2	72	2	72	2	72	1	72
Technika és tervezés	1	36	1	36	1	36	1	36
Digitális kultúra					1	36	1	36
Testnevelés	5	180	5	180	5	180	5	180
Kötelező alapóraszám	24	864	24	864	24	864	23	828
Szabadon tervezhető órakeret								
Magyar nyelv és irodalom	---	---	---	---	---	---	1	36
Matematika	---	---	---	---	---	---	1	36
Maximális órakeret	---	---	---	---	---	---	25	900

* A két nyelv közül egy kötelezően választandó

Medina:

2020. 09.01-től az 1 osztálytól felmenő rendszerben

Tantárgyak	Heti óraszámok évfolyamonként							
	1. évf.		2. évf.		3. évf.		4. évf.	
	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves
Magyar nyelv és irodalom	7	252	7	252	5	180	5	180
Matematika	4	144	4	144	4	144	4	144
Etika / Hit- és erkölcsan	1	36	1	36	1	36	1	36
Környezetismeret	---	---	---	---	1	36	1	36
Angol nyelv	2	72	2	72	2	72	2	72
Ének-zene	2	72	2	72	2	72	2	72
Vizuális kultúra	2	72	2	72	2	72	1	72
Technika és tervezés	1	36	1	36	1	36	1	36
Digitális kultúra					1	36	1	36
Testnevelés	5	180	5	180	5	180	5	180
Kötelező alapóraszám	24	864	24	864	24	864	23	828
Szabadon tervezhető órakeret								
Magyar nyelv és irodalom	---	---	---	---	---	---	1	36
Matematika	---	---	---	---	---	---	1	36
Maximális órakeret	---	---	---	--	---	---	25	900

A fenntartói engedélyezés és tanuló létszám függvényében az iskolai nevelés-oktatást összevont osztályban szervezzük meg, a tanórai foglalkozásokat az osztatlan nevelés-oktatás sajátosságainak figyelembevételével, a közös és az osztott órák arányát meghatározva építettük be a helyi tantervbe.

Összevontan tanítjuk az alábbi tantárgyakat:

- Etika/Hit-és erkölcsan,
- Angol nyelv,
- Környezetismeret,
- Digitális kultúra,
- Ének-zene,
- Vizuális kultúra,
- Technika és tervezés,

- Testnevelés tantárgyakat.

Magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségű oktatás tanterve 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben

Medina:

Tantárgyak	Heti óraszámok évfolyamonként							
	1. évf.		2. évf.		3. évf.		4. évf.	
	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves
Magyar nyelv és irodalom	7	252	7	252	5	180	5	180
Matematika	4	144	4	144	4	144	4	144
Etika / Hit- és erkölcsstan	1	36	1	36	1	36	1	36
Környezetismeret	---	---	---	---	1	36	1	36
Angol nyelv	2	72	2	72	2	72	2	72
Ének-zene	2	72	2	72	2	72	2	72
Vizuális kultúra	2	72	2	72	2	72	1	72
Technika és tervezés	1	36	1	36	1	36	1	36
Digitális kultúra					1	36	1	36
Testnevelés	5	180	5	180	5	180	5	180
Roma/cigány népismeret	1	36	1	36	1	36	1	36
Roma/cigány kulturális tevékenység	2	72	2	72	2	72	2	72
Kötelező alapóraszám	27	972	27	972	27	972	26	936
Szabadon tervezhető órakeret								
Magyar nyelv és irodalom	---	---	---	---	---	---	1	36
Matematika	---	---	---	---	---	---	1	36
Maximális órakeret	---	---	---	--	---	---	28	1008

Heti 3 órában a szülők írásos kérésére a megszervezzük a magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi oktatást, amelyből legalább heti egy tanórára kiterjedő kötelező roma/cigány népismeret oktatása és heti legalább két tanórának megfelelő időkeretében roma/cigány kulturális tevékenységet biztosítunk egyéb foglalkozások keretében.

2.2. A felső tagozatban tanított tantárgyak és azok óraszámai
2020. 09. 01-től 6 osztálytól 8. osztályig kifutó rendszerben

Tantárgyak		Heti óraszámok évfolyamonként							
Kötelező tanítási órák tantárgyai									
	5. évf.		6. évf.		7. évf.		8. évf.		
	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves	
Magyar irodalom	2	72	2	72	2	72	2	72	
Magyar nyelv	2	72	2	72	2	72	2	72	
Angol nyelv/ Német nyelv*	4	144	4	144	3/ 2 második id.ny.	108/ 72	3/ 2 második id.ny.	108/ 72	
Matematika	4	144 (+36)	4	144	3	108 (+36)	4	144 (+36)	
Etika/Hit- és erkölcsan	1	36	1	36	1	36	1	36	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	72	2	72	2	72	2	72	
Természetismeret	2	72	3	108					
Fizika					2	72	1	36	
Kémia					1	36	2	72	
Biológia-egészségtan					2	72	1	36	
Földrajz					1	36	2	72	
Ének-zene	1	36	1	36	1	36	1	36	
Hon- és népismeret	1	36							
Vizuális kultúra	1	36	1	36	1	36	1	36	
Informatika	1	36	1	36	1	36	1	36	
Technika, életvitel és gyakorlat	1	36	1	36	1	36			
Testnevelés és sport	5	180	5	180	5	180	5	180	
Osztályfőnöki	1	36	1	36	1	36	1	36	
Kötelező tanítási órák összesen	28	1044	28	1008	31	1082	31	1082	
Nem kötelező (választható)									
	5. évf.		6. évf.		7. évf.		8. évf.		
	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves	
Magyar irodalom/Magyar nyelv	1	36	1	36	1	36	1	36	
Matematika	1	36	1	36	1	36	1	36	
Informatika			1	36	1	36	1	36	

A tanuló által felvehető max heti óraszám iskolánkban	30	1116	31	1116	34	1190	34	1190
---	----	------	----	------	----	------	----	------

* A két nyelv közül egy kötelezően választandó

2020. 09.01-től az 5. osztálytól felmenő rendszerben

Tantárgyak	Heti óraszámok évfolyamonként							
	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves
Magyar nyelv és irodalom	4	144	4	144	3	108	3	108
Matematika	4	144	4	144	3	108	3	108
Történelem	2	72	2	72	2	72	2	72
Angol nyelv/Német nyelv	3	108	3	108	3	108	3	108
Állampolgári ismeretek							1	36
Etika / Hit- és erkölcstan	1	36	1	36	1	36	1	36
Természettudomány	2	72	2	72				
Kémia					1	36	2	72
Fizika					2	72	1	36
Biológia					2	72	1	36
Földrajz					1	36	2	72
Ének-zene	2	72	1	36	1	36	1	36
Vizuális kultúra	1	36	1	36	1	36	1	36
Technika és tervezés	1	36	1	36	1	36		
Digitális kultúra	1	36	1	36	1	36	1	36
Testnevelés	5	180	5	180	5	180	5	180
Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)	1	36	1	36	1	36	1	36
Kötelező alapóraszám	27	972	26	936	28	1008	28	1008

Szabadon tervezhető órakeret								
Magyar nyelv és irodalom vagy Matematika	1*	36	1*	36	1*	36	1	36
Matematika	---	---	---	---	---	---	1	36
Hon- és népismeret	---	---	1	36	---	---	---	---
Dráma és színház	---	---	---	---	1	36	---	---
Maximális órakeret	28	1008	28	1008	30	1080	30	1080

*Az 5., 6. és 7. évfolyamokon a magyar nyelv és irodalom vagy matematika tantárgyak közül az egyik választható a tanév előtti felmérést követő csoportlétszámok függvényében. A 8. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyakra biztosítható a tantárgyankénti 1 - 1 óra időkeret.

3. Kötelezően választandó, szabadon választható foglalkozások évfolyamok szerint

A kerettanterv tartalmazza a tantárgyi tanterveket, amelyek két évre szólnak, ezeket a tematikus egységeket tanévekre lebontva építettük be a tantárgyi tantervekbe továbbá a szabadon felhasználható 10% időkeret tananyag tartalmait is meghatározták a tanítók és a tanárok a tantervekben. A szabadon tervezhető órakeret terhére megvalósított szabadon választható foglalkozásainak óraszámának részletezése:

1. évfolyam:
 - kötelezően választandó: idegen nyelvek közül német vagy angol heti 2 óra
2. évfolyam:
 - kötelezően választandó: idegen nyelvek közül német vagy angol heti 2 óra
3. évfolyam:
 - kötelezően választandó: idegen nyelvek közül német vagy angol heti 2 óra
4. évfolyam:
 - kötelezően választandó: idegen nyelvek közül német vagy angol heti 1 óra,
 - szabadon választható kereteken belül magyar nyelv és irodalom heti 1 óra, matematika heti 1 óra
5. évfolyam:
 - kötelezően választandó: idegen nyelvek közül német vagy angol heti 3 óra,
 - szabadon választható kereteken belül magyar nyelv és irodalom vagy matematika heti 1 óra
6. évfolyam:
 - kötelezően választandó: idegen nyelvek közül német vagy angol heti 3 óra,
 - szabadon választható kereteken belül: magyar nyelv és irodalom vagy matematika heti 1 óra
7. évfolyam
 - kötelezően választandó: idegen nyelvek közül német vagy angol heti 3 óra,
 - szabadon választható kereteken belül: magyar nyelv és irodalom, vagy matematika heti 1 óra
8. évfolyam
 - kötelezően választandó: idegen nyelvek közül német vagy angol heti 3 óra,
 - szabadon választható kereteken belül: magyar nyelv és irodalom heti 1 óra, matematika heti 1 óra

3.1. A választható tantárgyak, foglalkozások, ezek esetében a pedagógusválasztás szabálya

Az alsó tagozat számára felajánlott választható órákat a kisgyermeki személyiséghez és motivációs bázishoz igazodva az osztályt tanító pedagógusok tanítják első sorban, de ha tantárgyfelosztás óraszámai megengedik, akkor más osztályt tanító szakos pedagógusa is választhatóvá válhat. A felső tagozatban a szakos ellátottságnak megfelelően alakulnak a pedagógus választhatóság szabályai.

4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

4.1 Csoportbontás

Az általános iskola a 2011. évi CXC Nemzeti Köznevelési törvény által meghatározott gyermekek heti finanszírozott keretein belül megszervezi azokat az egyéb foglalkozásokat, amelyek a kitűzött nevelési-oktatási célok megvalósítását elősegíti. Csoportbontások a nyelvoktatás során jelennek meg, amikor a két idegen nyelvet egy osztály tanulói megosztva tanulják, valamint az etika-/hit és erkölcsstan órákon, az előírt finanszírozott kereteken belül maradván.

4.2 Egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Esélyegyenlőség / méltányos oktatásszervezés: Biztosítjuk az intézmény szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést, kiemelten: a tanulószobai és napközis foglalkozás, a szakkörök és a diákkörök, a szervezett kulturális/ szabadidős és szülői programok, könyvtár/ informatikai eszközök használata esetében. Elősegítjük és a gyermekek körében szorgalmazzuk, hogy ismerjék meg és éljenek azokkal a kulturális és technikai lehetőségekkel, amelyeket családjuk nem, de intézményünk biztosítani tud.

- Az iskolai sportkör működésére alsó és felső tagozat számára 2 órát tervezünk.
- Az egyéb foglalkozások megtervezését a tantárgyfelosztásban szereplő kötelező, kötelezően választandó, szabadon választható tárgyak és a csoportalakítás óraterheinek kiszámítása után fennmaradó óraszámra tervezzük meg, amelyen belül csoportos, egyéni ill. kiscsoportos tehetséggondozás, fejlesztő, felzárkóztatás, tanulási nehézséggel rendelkezők fejlesztő foglalkozásai, sajátos nevelési igényű tanulók egyéni fejlesztései találhatóak. Törekszünk arra, hogy tanítóinknak, tanárainknak – ha heti óraszámuk lehetővé teszi - legyen un. egyéb foglalkozásuk. Elősegítjük és a gyermekek körében szorgalmazzuk, hogy ismerjék meg és éljenek azokkal a kulturális és technikai lehetőségekkel, amelyeket családjuk nem, de intézményünk biztosítani tud.

4.3 Az egyéb foglalkozások keretében megvalósított sajátos tevékenységi formák

A tanórán kívüli egyéb foglalkozások jelentős szerepet töltenek be a tanulók és az általános iskola életében. Folyamatosan alakultak ki, és szerepük az évek folyamán vált egyre fontosabbá. Feladatuk az általános iskola és a község életének színesebbé tétele, a diákok személyiségének, kreativitásának fejlesztése mellett a sokoldalú, nyitott, dinamikus iskola működtetése.

Sajátos, hagyományos tevékenységi formáink közé tartoznak a következők:

1. diákszínpad
2. iskolai énekkar és citerazenekar
3. iskolai sportkör, tábor
4. versenyek
5. Részben/egészben iskolai helyszínen kívüli egyéb foglalkozások

A diákszínpad

Céljai:

- a tanulók önkifejezési képességének formálása
- tehetséges diákjaink kibontakozási lehetőségeinek biztosítása
- ismerkedés a színházak belső életével, munkájával.
- az iskolai és községi események, megemlékezések számára műsor biztosítása
- az iskola kulturális programkínálatának bővítése
- a tanulók alapképességeinek fejlesztése
- a vers és szövegmondás elméleti ismereteinek tudatosítása
- a diákszínpadi játéktílusok megismerése
- ismerkedés a magyar színjátszás történetével.

Feladatai:

- fellépések vállalása az iskola és a község kulturális rendezvényein

Művészeti csoportok: iskolai énekkar, citerazenekar, rajz és vizuális kultúra csoportok

Az iskola kulturális és művészeti nevelésének speciális csoportjai. Művészeti csoportok, amelyek rendszeres tevékenységével sokrétű oktatási és nevelési célokat valósít meg.

Céljai:

- az iskolai és iskolán kívüli rendezvények, ünnepségek méltó megünneplése, azok színvonalának emelése
- az ifjúság zenei műveltségének elmélyítése
- lehetőséget biztosítani az aktív zenélésre
- szereplési lehetőségek kihasználása
- az iskola képviselte községi és megyei rendezvényeken

Feladatai:

- versenyeken való részvétel
- fellépés a községi rendezvényeken
- fellépés az iskolai rendezvényeken

Iskolai sportkör, tábor

Célkitűzései:

- az egészséges életmódra nevelés
- sportolási lehetőséget biztosítani a mozogni vágyó diákoknak
- szervezett, egészséges programot biztosítani a téli és nyári szünidőre (pályázati támogatásokból megvalósuló programok)
- diákolimpiákon való állandó részvétel
- felvételiző diákok felkészítése
- minél több diákot bevonni a sportmozgalmakba.

Feladatai:

- eredményes szereplés a különböző versenyeken
- téli - nyári (havas, vizes, egyéb sport) táborok szervezése
- kiemelkedő sportolók menedzselése
- kapcsolattartás a város többi intézményével.

Versenyek

A tehetséggondozás speciális területe A versenyekre történő felkészítés a szervezett egyéb foglalkozások keretében zajlik. Tehetséges tanulóinkat házi versenyekre, megyei, országos versenyekre készítjük fel.

Céljai:

- tehetségek felismerése, felkarolása
- gondolkodás- és kreativitásfejlesztés, szociális készségek fejlesztése

Feladatai:

- tehetséges tanulók fejlesztése, sokszínű érdeklődésük elmélyítése
- általános iskola képviselte

Részben/egészben iskolai helyszínen kívüli egyéb foglalkozások

Céljai: A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a tanítási órák keretében meg nem valósítható foglalkozások a tanítási órák és az iskolai nevelés szerves kiegészítése, a nélkülözhetetlen nevelési elemek biztosítása.

Feladatai:

- környezeti nevelést célzó gyakorlati jellegű foglalkozások
- sportrendezvények nevelő jellegű lebonyolítása
- projektoktatási programok a pedagógiai program előírásainak megvalósítására
- állampolgári ismeretek elsajátítását és gyakoroltatását célzó tevékenység.

A tanulmányi kirándulás megszervezése iskolánk hagyományrendszerének lényeges eleme. Erre szervezett módon évfolyamonként a *továbbiakban is lehetőséget biztosítunk*, de *a tanulmányi kirándulás nem része pedagógiai programunknak*, mert az ehhez szükséges finanszírozási feltételeket költségvetési forrásból nem tudjuk biztosítani. A tanulmányi kirándulás tehát iskolánkban nem kötelező program. Amennyiben a kirándulást tanítási napokon bonyolítjuk le, az azon részt nem vevő tanulók számára biztosítjuk a szervezett iskolai foglalkozásokat.

5. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvrendelés folyamata az általános iskolában:

A tankönyvjegyzék hivatalos listájának elektronikus megjelenése után a tankönyvfelelős koordinálásával a pedagógusok kiválasztják az alkalmazni kívánt, ill. a lehetséges tankönyveket, tanulmányi segédleteket, segédeszközöket és javaslatot tesznek a tankönyvjegyzékben szereplő könyv tartós tankönyvként való megrendelésére.

A tankönyvfelelős elkészíti a könyvtárból a felkészítés idejére kölcsönözhető tankönyvek jegyzékét, melyet a nevelőtestület számára a rendelés összeállíthatósága érdekében közrebocsát. A tankönyvfelelős az elektronikus felületen elkészíti az osztályonkénti tankönyvrendelést, tankönyvrendelés módosítását a pótrendelést szem előtt tartva a rászorultsági szempontokat, igényeket. A tankönyvek megrendelésénél figyelembe kell venni, hogy azokat tartós tankönyvként négy évig kell használni, újabb megrendelés csak a tanulólétszám növekedése esetén lehetséges (kivéve munkatankönyvek, munkafüzetek).

A tankönyvrendelés határidejéről, a módosítás lehetőségéről a jogszabály rendelkezik. A jogszabályokban előírtak szerint biztosítjuk a kedvezményekre jogosult tanulók részére a tankönyvtámogatást. A szülőket tájékoztatjuk a kölcsönözhető tankönyvekről, illetve arról, hogy milyen feltételek mellett kaphatnak ingyenesen tankönyvet, illetve támogatást a tanulók (szülei) a tankönyvek megvásárlásához.

Pedagógusaink olyan tankönyvet választhatnak, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendjének megfelelő.

A sajátos nevelési igényű tanulók számára az iskola a tanulók képességeihez mérten biztosítja azoknak a speciális tankönyveknek a megrendelését, amelyek fejlődésüket előmozdítja.

Taneszközök:

A tankönyveken túl néhány tárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. rajzfelszerelés, tornafelszerelés, stb.)

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján. A szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe a taneszközök kiválasztásánál:

- feleljen meg a helyi tantervnek
- elégítse ki a didaktikai követelményeket
- alkalmazkodjon a korosztály intellektuális fejlettségi szintjéhez
- lehetőleg több éven keresztül legyen használható
- ára ne legyen túl magas
- törekszünk a stabilitásra, csak akkor választunk más taneszközt, ha az oktatást lényegesen javítja.

A kötelezően előírt taneszközökről, a megrendelni kívánt tankönyvekről az iskola tájékoztatja a szülőket. A taneszközök és tanulmányi segédletek kiválasztásában az intézmény és a szülők lehetőségeit figyelembe veszi az általános iskola.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a bizonyítvány kiosztásakor írásban tájékoztatjuk a szülőket.

6. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

6.1 Fő feladatok, értékek:

A tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Cél, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljünk, az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránti elköteleződést erősítsük, fejlesszük a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket. Ezáltal elősegítjük, hogy a tanuló

- a haza felelős polgárává váljék;
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

Az egyetemes magyar nemzeti hagyományok, a nemzeti öntudat fejlesztésének fontos szerepet szánunk, ebbe beépítjük községünkben lévő hagyományokat, értékeket, történelmi, irodalmi örökségünket. Figyelmet fordítunk az egész világot érintő átfogó kérdésekre, hangsúlyozva a fenntarthatóság iránti közös felelősséget.

Erősítjük az együttműködés a szülőkkel, a gyermekek családi neveléséhez nyújtott pedagógiai segítséggel, a szülői vélemények, javaslatok befogadásával és hasznosításával ezért iskolánkban megteremtjük azokat a fórumokat, ahol a szülők és a pedagógusok közötti tapasztalatcsere kölcsönössé, az együttműködés eredményessé válhat.

A társadalmunkban meglévő közös műveltséganyag ismeretének átadására törekszünk, amely a nemzedékek közötti párbeszéd a kölcsönös megértés és tisztelet megalapozását segíti. A műveltség értékhordozó hagyományai és az új fejlesztési célok és tartalmak átadása során értékálló és a kor igényeinek megfelelő tudást közvetítünk, amely biztosítja az iskolák közötti átjárhatóságot.

6.2. Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának

is. E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok megvalósulnak:

- az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba történő beépülésükkel;
- válhatnak, önálló tantárgyként, tantárgyak részterületeiként jelennek meg;
- az alsó tagozaton a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit tematizálják;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

Az erkölcsi nevelés

Alapvető cél a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeikért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés további célja, hogy életszerű: felkészít az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segít választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösségünk élete, tanáraink példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Cél, hogy tanulóink ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Erősítjük a nemzeti öntudatot és kohéziót, az egyéni célok és a közjó közötti összhangot megteremtésének szabályait átadjuk. Cselekvő állampolgári magatartásra nevelünk: a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság biztosításával. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. Ennek keretében erősítjük a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodást, az elemzőképességet és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatjuk a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárásokkal.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret fejlesztése érdekében elősegítjük a tanulók kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzásegítjük tanulóinkat, hogy képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátia fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást biztosítunk annak érdekében, hogy az elsajátított készségeikre és tudásukra támaszkodva énképükben gazdagodjanak, hogy tudatosuljon bennük, hogy a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A családi életre nevelés területén a tanulók erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában veszünk részt. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések figyelemmel követése mellett a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése, a családi életre történő felkészítés és a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelése területein nyújtunk segítséget.

A testi és lelki egészségre nevelés

Ösztönözzük a tanulóinkat a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására, az egészséges testi és lelki állapot örömteli megélésére. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Felkészítjük tanulóinkat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiváljuk és segítjük a tanulóinkat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Célul tűzzük ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóinkban úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás fejlesztjük az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást, önkéntes feladatvállalást és -megvalósítást).

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Megismertetjük az erőforrások tudatos, takarékos és felelősségteljes használatát. Célunk a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás kialakítása tanulóinkban. Tanulóinkat felkészítjük a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekszünk arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

A tanulók életkorához igazodva és a lehetőségeinkhez képest átfogó képet nyújtunk a munka világról. Olyan feltételeket, tevékenységeket biztosítunk, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejlesztjük bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Célunk, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú

céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Ennek érdekében igyekszünk biztosítani a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok megismertetését.

Médiatudatosságra nevelés

Célunk, hogy a tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Megtanítjuk, hogy hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást alakítunk ki, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

6.3 Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

Az aktív tanulás során a tanuló a tanulási tevékenységekben részt vesz. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint kihasználjuk a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segítjük a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés. A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési folyamatot – a tanuló szükségleteinek megfelelően – közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti. A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert). A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témához szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalomnak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A

különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

6.4 Az eredményes tanulás segítésének elvei

Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszíneként használt helyiségeket (kiemelten osztálytermeket) lehetőség szerint úgy biztosítjuk, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára. Lehetőség szerint biztosítjuk, hogy a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közös célt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszéden alapul. A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével valósítjuk meg.

A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat részesítjük előnyben. A tanulás társas természetéből adódó előnyök, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználásával, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatásával szintén hozzájárulunk a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez.

Szem előtt tartjuk, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertté válnak. Az iskolai légkör bizalmi jellege biztosítja, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön, amely bizalomnak a megteremtése és fenntartása minden pedagógus állandó felelőssége.

Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

A tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával támogatjuk.

Fontos alapelv, hogy a tanulók közti különbségeket a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érzés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintjük. E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához olyan fejlesztési célokat jelölünk ki, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez. Ennek értelmében a képességtartományok mindkét határán - tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte - kihívást jelentő feladatokat tervezünk meg. Biztosítjuk a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítjük a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat. Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet jut a pedagógusok fejlesztő tevékenységének a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén. Ennek a feladatnak az ellátásában építünk a segítő szakterületek (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia), valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra, egymást segítő szakmai tevékenységére. A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját.

A differenciálás speciális megvalósulása az együttnevelés során a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése. A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárásokat (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazunk a különböző pedagógiai szintereken, amely elősegíti az inklúziót. A tehetséges tanulók tekintetében ezek a szempontok kiemelten fontosak, az ő esetükben a tanulási fókusz és az érdeklődést megfelelően motiváló feladatokkal tartjuk fenn, a tehetséggondozás megvalósulása érdekében.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése érdekében pedagógusaink szükséges szemléletmóddal és kompetenciákkal kapcsolatos ismereteiket folyamatosan frissítik.

A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségeket minél jobban kiaknázzuk, amely alkalmazása biztosítja a sokféle módszertani lehetőséget a tanulás-tanítás folyamatában. A XXI. századi tanulási környezet nélkülözhetetlen elemét képezi az iskolai tanuláshoz kapcsolódó digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokfélesége, amelyet a pedagógusok alkalmaznak, pedagógiai gyakorlatunkban és szemléletmódunkban elfogadott, elismert helye és szerepe van az IKT eszközök és ismeretek használatának.

6.5 Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újra tervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre támaszkodik. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat. Ennek érdekében a kiinduló állapot értékelése (diagnosztikus mérés) egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés. A diagnosztikus értékelés kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására. Az értékelés során figyelembe vesszük a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat. Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást ad a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékoztató jelleggel végzett információgyűjtés, a fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése a tanuló számára az értékelést

követően rövid időn belül megismerhető. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését.

Mindkét értékelési típus (a kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés) önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével. Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása. Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek. Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.

Az első nevelési-oktatási szakasz fő feladatainak megvalósítását leghatékonyabban a fejlesztő, tanulástámogató értékelés szolgálja, összekapcsolva a diagnosztikus mérésekkel, amelyek segítik a tanulók hatékony fejlesztését, az aktuális pedagógiai tevékenység meghatározását, szükség esetén felülvizsgálatát. Az iskolakezdést követő első félévet minden szempontból bevezető, fejlesztő szakasznak tekintjük, ezért a pedagógus ebben az időszakban a szöveges formában megfogalmazott fejlesztő, tanulást segítő értékeléseket elsősorban szakmailag megalapozott megfigyeléseire építi. A szöveges értékelés lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló és a szülő részére a tantárgyi előrehaladásról és a kompetenciák fejlődéséről a pedagógus a tapasztalatain és a követő méréseken alapuló, részletes tájékoztatást nyújtson.

6.6. A tanulási területeken átívelő általános kompetenciák:

A kompetenciák egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

- a) A tanulás kompetenciái
- b) A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- c) A digitális kompetenciák
- d) A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- e) A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- f) A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- g) Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

6.7. Az iskolai nevelés-oktatás egységes pedagógiai folyamatában megjelenő pedagógiai tartalmak, a tagozati területeken átívelő általános kompetenciák:

Alsó tagozat:

Az alsó tagozat első két évében az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését ösztönözzük. Az alsó tagozat harmadik–negyedik évfolyamán erőteljesebbé – a negyedik évfolyam végére már meghatározóvá – válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Kiemelten összpontosítunk motiválás és a tanulásszervezés folyamataira.

a) A tanulás kompetenciái

A tanulási kompetenciák fejlesztésének feladata azoknak a tanulási módszereknek és azoknak a viszonyulás formáknak a megtanítása, amelyek bármely tantárgy eredményes tanulásához felhasználhatók, és tanulóink további tanulmányainak sikeres teljesítéséhez is biztos alapot adnak. A tanuló megismer olyan alapvető, tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges külső (rend, fény, csend) és belső (munkakedv, jutalom, kíváncsiság, elérendő cél) feltételeket. Tud a tanult témák

kapcsán tájékozódni a könyvtárban (a gyermekirodalomban, egyszerűbb kézikönyvekben) és a világhálón. Ismer tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. Képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelviileg szabatosan indokolni. A tanuló megkezdi saját tanulási stílusának megismerését. Önismerete, önértékelése, önbizalma fejlődik, az ehhez szükséges megfelelő fizikai állapotának felismerését, ennek fenntartásához szükséges módszerek elsajátítását megkezdi. Tanulási részképességeinek - figyelem, beszéd, olvasás, emlékezés, gondolkodás, önművelés – fejlesztése megkezdődik. Ösztönözzük a tanulókat arra is, hogy a tanúlással kapcsolatos problémáikat felismerjék, és azokra megoldására segítséget tudjanak kérni. Támogatjuk, hogy a megismeréssel pozitív, örömteli viszonyt alakítsanak ki a tanulás az ismeretek elsajátítása iránt, a tanulást mindennapi életük ritmusába, szokásrendszerükbe megfelelően illesszék be, illetve megfelelően és célszerűen alakítsák ki tanulásuk mindennapi szokásrendszerét.

b) A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi):

Az anyanyelvi készségek és képességek, kompetenciák valamennyi tanulási területen meghatározzák a tanuló későbbi előmenetelét. Ezek elégtelen szintje az egyes tantárgyakban megmutatkozó alulteljesítésben, valamint a lemorzsolódásban, a végzettség nélküli iskolaelhagyásban nyilvánulhat meg. A készségfejlesztésnek és felzárkóztatásnak ugyanakkor összhangban kell lennie a korosztályt tipikusan jellemző kognitív fejlődési szinttel, az egyéni képességeknek megfelelő terhelhetőséggel, és a differenciálást is ennek megfelelően kell tervezni. Az alapozás első szakasza, amelyben hangsúlyos szerepet kap az olvasás- és íráskészség, valamint a szövegértés fejlesztése, a második évfolyam végén zárul. Ebben a szakaszban folyamatos diagnosztizáló és fejlesztő, tanulást támogató értékeléssel kell követni az eltérő beszédkészséggel, nyelvi adottságokkal iskolát kezdő tanulók képességeinek alakulását. A késleltetett írástanítás lehetővé teszi a hosszabb és alaposabb írás-előkészítést és az ehhez kapcsolódó differenciált fejlesztő tevékenységeket. A tanulási terület legfontosabb tanulási eredménye az olvasás és az írás, mint alaptechnika elsajátítása, valamint a szövegértéshez és -értelmezéshez szükséges alapkészségek, kompetenciák kialakítása. Az olvasóvá nevelést támogatja a tanulócsopórt érdeklődésének megfelelő gyermekirodalmi alkotások közös olvasása, élményszerű feldolgozása. Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztése érdekében a nyelvtani szabályok megismertetése helyett a tanuló kreatív játékos, alkotó jellegű vagy kísérletező feladatokkal, változatos munkaformákban tapasztalja meg a nyelv összefüggéseit, működését. A kisgyermekkorú idegen nyelvi fejlesztés legfontosabb céljai közé a kedvező nyelvtanulási attitűd kialakítása, illetve a motiváció megteremtése és fenntartása tartozik. A nyelvtanulás első szakaszában a gyermek megismerkedik az idegen nyelvek létezésével, a nyelvtudás fontosságával, és bepillantást nyer a célnyelvi kultúrákba. A szelíd nyelvi nevelés élményalapú és tevékenységközpontú, fő célja a nyelv és a nyelvtanulás megszerettetésén túl a nyelvtanulás mindennapokban betöltött szerepének megértése és a célnyelvi kultúrák megismerése. Az önálló nyelvtanulóvá válás során a tanuló megismerkedik olyan alapvető tanulási stratégiákkal, amelyek segítségével képessé válik nyelvtudását folyamatosan fejleszteni és fenntartani, valamint az aktív nyelvtanulást megalapozni. A tanulási folyamat során szerzett siker növeli és fejleszti az önbizalmat, önismeretet, önértékelést és az együttműködési hajlandóságot. Az idegen nyelv tanulásának kezdeti nem elvárás-központú, hanem tevékenység- és élményalapú. A hangsúly a szóbeliségen, a játékoságon és az életkornak, illetve nyelvi szintnek megfelelő kommunikáció megvalósulásán van. A gyermekbarát, vizuális elemekben gazdag, szemléletes tanulási környezet, valamint az irányító pozitív tanári viszonyulás segítségével a tanuló megérti, hogy már kevés nyelvtudását is fel tudja használni valós helyzetekben.

c) A digitális kompetenciák

A digitális kultúra tantárgy tanulásának keretében az életkori sajátosságokhoz illeszkedő, tevékenység- és cselekvésközpontú tanulás, alkalmazás kerül előtérbe. E szakasz elsődleges feladata az attitűdformálás és a képességfejlesztés. A tanuló olyan tapasztalatokhoz jut ezen a

területen, melyek a 8–10 éves életkorban releváns digitális környezetre, a felmerülő, digitális eszközökkel megoldható problémákra adnak valós, kézzelfogható példákat. A nevelés-oktatás minden esetben a tanuló tapasztalataiból, érzékszervi megfigyeléseiből, a játéktevékenység során felmerülő szituációkból indul ki. A tanulás fő útja az egyéni, párban történő és csoportos tapasztalatszerzés, az információk egyéni vagy közös, cselekvéshez kapcsolt feldolgozása. E tevékenység során mód nyílik egyéni utak felfedeztetésére tanulás során való kipróbálására, az egyéni konstrukciók megvalósítására. A digitális kultúra tantárgyi órakeretben való tanulására 3. osztálytól kerül sor, ám fontos szerepe van az ezt megelőző tapasztalatoknak is, melyeket 1–2. osztályban, a digitális tananyagok használatakor, a digitális eszközökkel megvalósuló képességfejlesztés, differenciálás alkalmával szerez meg a tanuló.

d) A matematikai, gondolkodási kompetenciák

Az alapfokú képzés első évfolyamát kezdő, jellemzően 6-7 éves kisiskolások gondolkodása konkrétumokhoz kötött. A tanuló matematikai tartalmú tevékenységei során alakulnak az ismeretei és formálódik a gondolkodása, amelyet az egyedi tapasztalatokból kiemelkedő jellemzők (tulajdonságok és összefüggések) megismerése vezet majd az általánosítások és az absztrakció felé. Az 1–4. évfolyamon a matematika műveléséhez szükséges ismeretek kialakítása, a matematikai – a számfogalomhoz, a számérzékhez, a mentális számegyeneshez kapcsolódó – képességek kibontakoztatása, az alapkészségek kialakítása alapvető feladat úgy, hogy a spirálisan épülő tananyag fogalmai egy megértett, jól működtethető ismeretrendszerre alapozzanak meg. A matematika tanulásának alapvető módszere a valóságon alapuló, személyes, cselekvő tapasztalatszerzés, amely a különböző érzékszervek bevonásával, mozgással, valamint szemléletükben és matematikai tartalmukban egyaránt változatos eszközök használatával, játékokkal valósul meg. Ebben az alapozó nevelési-oktatási szakaszban a matematika egységes és széles alapozását a további lépések átgondolt megtervezésével kell megvalósítani. A tevékenységek során működő alkotó gondolkodásnak kiemelt szerepe van a megértésben. A tárgyi tevékenységek és a kapcsolódó változatos képi ábrázolások alapozzák meg a későbbi absztrakciót. A konkrétumokhoz való sokszori visszavisszalépések során alakulnak a matematikai fogalmak, összefüggések és eljárások. Ezek alapozzák majd meg a felső tagozaton és középiskolában megjelenő szimbolikus gondolkodást. A tanuló ebben a nevelési-oktatási szakaszban találkozik olyan egyszerű problémákkal, amelyek megoldásában szerepet játszik a megfigyelés, az értelmezés, az összefüggések felfedezése, ezáltal fejlődik gondolkodása, problémamegoldó képessége. Már a rendszerező készségek fejlődésének kezdeti fázisában is képes a lehetőségek megkülönböztetésére, azok rendszerezett felsorolására. Alsó tagozaton az új elemeket tartalmazó, problémát jelentő helyzetek nagyrészt örömteli tevékenységekben, játékos helyzetekben merülnek fel, a tanuló így gyakorolhatja, alkalmazhatja megszerzett ismereteit, fejlesztheti problémamegoldó, rendszerező és döntési képességeit. Elkezd megtapasztalni, hogy a matematika segítségével hogyan lehet leírni a közvetlen környezete természeti, vizuális, technikai jelenségeit, tevékenységeit. A matematikai nevelés szoros kapcsolatban van a zenei, mozgásos és nyelvi fejlesztéssel.

A mindennapi kommunikáció során a tanuló fokozatosan tanulja meg és alkalmazza a matematika nyelvét, a relációszókinccset, a viszonyok kifejezését. Kezdetben megmutatással, rajzzal, mozgással, saját szavakkal közli gondolatait, és ezt lehet fokozatosan egyre pontosabbá, szakszerűbbé tenni. A tanuló fokozatosan tanulja meg a kooperatív tevékenységek során az együttműködést, egymás elfogadását. Kérdéseket tesz fel, meghallgatja, megfigyeli a választ, mások véleményét; a tévedéseket tolerálja; ezekkel párhuzamosan érvelni tanul saját véleménye mellett. Szükséges a tanulók egyéni szintjének, adottságainak, képességeinek megfelelő differenciálása. Ennek formája a tevékenyekedtetés, az eszközhasználat megválasztása, a többszintű problémafelvetés, a digitális tananyagok által kínált fejlesztő lehetőségek alkalmazása, az időbeli korlátok kiiktatása, a segítségnyújtás, a páros vagy csoportos munka szervezése és az értékelés. A tanuló a digitális eszközöket lehetőség szerint

már ebben a nevelési-oktatási szakaszban a tanulás, gyakorlás szolgálatába állítja: a műveletek, a problémamegoldás gyakorlására számítógépes fejlesztő játékokat használ.

e) A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztése megjelenik az etika / hit- és erkölcstan tantárgy keretében. Az 1–4. évfolyamon a tanuló kognitív fejlődésére művelet előtti és konkrét műveleti szakaszok egyaránt jellemzőek. Az erkölcsi normák és szabályok keletkezésének magyarázatában, a tevékenységek motivációjában és a transzcendens hit fejlődésében is nagy szerepet kap a tanuló által elfogadott tekintélyszemély véleménye, viselkedési mintája; ugyanakkor a jó-rossz cselekedetek elbírálásában már megjelennek a tettek – egyénre és környezetre vonatkoztatott következmények mérlegelése is. Az éntudat és önismeret fejlődésében a pszichológiai én kibontakozásának folyamata kezdődik el.

Az személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztése célkitűzéseinek elérése érdekében fontos olyan nevelési-oktatási módszerek kiválasztása, amelyek figyelembe veszik a gyermekek fejlődési sajátosságait, az egyének közötti különbségeket, fejlettségi szinteket. A tanulók közötti különbségekre történő megfelelő reagálás fontos feltétele a motivált tanulás elérésének, a tanulás érdekében nyitott társas tanulási környezet kialakítására, amelyben minden tanuló úgy érzi, meghallgatják őt és értékesnek tekintik aktivitását. A tanulás fizikai környezete a foglalkozások és munkaformák jellegéhez rugalmasan alkalmazkodik. A pedagógus által vezetett, érdeklődés alapján kialakított tanulói csoportokban a megbeszélések funkcionális tevékenységekkel, mesékkel, történetekkel, csoportos önismereti játékokkal, zenével, képzőművészettel és drámajátékkal gazdagodnak. Az egyéni és a csoportos feladatok megtervezésénél és kivitelezésénél digitális eszközöket is alkalmazunk.

Az alkalmazott pedagógiai módszerek olyan feltételeket teremtenek, amelyek lehetővé teszik, hogy a tanulók rácsodálkozzanak a jelenségekre, kérdezzenek, igazolják saját véleményüket és meghallgassák mások véleményét. A nevelési-oktatási folyamatban alkalmazott többféle módszer lehetővé teszi, hogy a tanulók a tanulás aktív szereplőiként fejlesszék kompetenciáikat.

f) A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái megjelennek a mindennapos művészeti nevelés terén a vizuális kultúra, a technika és tervezés, ének-zene és a magyar nyelv és irodalom tantárgyaiban, valamint a szakköri és az iskola délutáni foglalkozási keretének felhasználásával. Az általános iskola alsó tagozatán a vizuális kultúra tantárgy legfontosabb feladata az örömteli alkotótevékenység és alkotókedv fenntartása, valamint a vizuális műveltség nyitott szemléletű megalapozása. Az élményalapú tanulás megvalósítása érdekében változatos, a tanulók érdeklődését felkeltő játékos, új technikákat és kifejezőmódokat biztosítunk. Kiemelten kezeljük az ismerkedést a vizuális kommunikáció eszközeivel, a médiakörnyezettel, illetve a térszemlélet fejlesztése érdekében a tárgyak élményszerű használatának és az épített, tervezett környezet elemző vizsgálatával. A technika és tervezés tantárgy tanítása során építünk az óvodában megszerzett tudásra (az önellátás, önkiszolgálás, a tárgyalkotás, a kézműves és óvoda udvari tevékenységek során megszerzett tudás) amely tovább mélyíti az ember környezetet átalakító tevékenységének, felelősségének megismerését. Az alapfokú képzés első nevelési-oktatási szakaszában erre a motivációs bázisra építhető az alkotótevékenység, a gyakorlati feladatvégzés. A motiváció felkeltésére a tanuló aktív tanulási folyamatba történő bevonásával, játékba ágyazott minta- és modellkövetéssel, tapasztalatszerzéssel, felfedezéssel, az alkotó fantázia mozgósításával nyílik lehetőség. A tudás elsajátításának nagyobb egységekbe történő szerveződését nagymértékben segíti elő a környezeti tapasztalások eredményeként kialakult szokásrend, melynek kitüntetett eseményeit képezik a megelevenített néphagyományok, ünnepek, jeles napok.

Az ének-zenei nevelés terén figyelembe vesszük a tanuló életkori sajátosságait, aktív zenei tevékenységek során (mint a közös éneklés, zenélés, alkotás és zenés tematikus projektekben való részvétel) segítjük a művészeti élmény elmélyülését.

A kulturális tudatosság kompetenciái az alsó tagozat a történelmi, népi tárgyú olvasmányok, énekek illetve a tanulónak a nemzeti ünnepek iskolai megünneplése és az emléknapi nyomán keletkező tudása terén jelenik meg.

g) Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztése megjelenik az idegen nyelvek, a digitális kultúra, technológia és tervezés tantárgyak keretében az életkori sajátosságokhoz igazodva. Az idegen nyelvek tantárgyak tanulása elősegíti a körülöttünk lévő világ múltjának, jelenének és jövőjének megismerését, hozzájárul a tanuló jövőbeni munkavállalói kompetenciáinak, pályaválasztási célok sokrétű fejlesztéséhez. A digitális kultúra tantárgy keretében a tanuló a tanulási tevékenységek szakaszaiban használja az infokommunikációs eszközöket, lehetőségeket, ismereteket szerez azok szerepéről, innovációs potenciáljáról és veszélyeiről is. A technológia és tervezés tantárgy tanulása során elsajátított tudás és tudásalkalmazás elősegíti, hogy a tanuló tájékozott fogyasztóvá váljon, valamint mérlegelni tudja a termékeknek és szolgáltatásoknak az életminőségre gyakorolt hatásait.

Felső tagozat

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. A felső tagozat hetedik–nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

a) A tanulás kompetenciái:

A tanulási kompetenciák fejlesztésének feladata azoknak a tanulási módszereknek és azoknak a viszonyulás formáknak a megtanítása, további elmélyítése amelyek bármely tantárgy eredményes tanuláshoz felhasználhatók, és tanulóink további tanulmányainak sikeres teljesítéséhez is biztos alapot adnak. A tanuló mélyebb ismereteket szerez tanulást segítő technikákról, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges digitális eszközök használata, együttműködés a tanulótársakkal, csoportmunka, projektek, tanulási környezetének kialakítása. Tud a tanult témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban, az interneten. Ismer tudásmegosztó és tudásépítő platformokat és ismeri ezek etikus, képességeit, ismereteit fejlesztő módon történő használatát. Képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelvileg szabatosan indokolni. A tanuló megismeri saját tanulási stílusát, ezzel hatékonyabb információfeldolgozásra képes, tudatában van, mely területeket kell fejlesztenie. Elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal rendelkezik ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtson, de tisztában van vele, hogy ehhez megfelelő fizikai állapotban kell lennie. Ismer olyan módszereket, amelyekkel ezt megteremtheti.

A tanulási részképességek – figyelem, beszéd, olvasás, emlékezés, gondolkodás, önművelés – fejlesztéséhez is teret biztosítunk. Ösztönözzük a tanulókat arra is, hogy a tanulással kapcsolatos problémáikkal szembenézzenek, azokra megoldást keressenek, a megismeréssel pozitív, örömteli viszonyt alakítsanak ki, a tanulást mindennapi életük ritmusába, szokásrendszerükbe megfelelően illesszék be, illetve megfelelően és célszerűen alakítsák ki tanulásuk mindennapi szokásrendszerét.

b) A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi):

A felső tagozaton a kommunikációs kompetenciák fejlesztése szervesen kapcsolódik az alsó tagozatban elsajátítottakhoz, valamint a tanulók életkori sajátosságaihoz. A képzési szakasz első felében motívumokra épülő témakörök uralják a tananyagot. Ezek biztosítják a tanulási szakaszok közötti átmenetet, az alapkompentenciák és a problémamegoldó gondolkodás

fejlesztését. A képzés második szakaszában a fő szervező elv a kronológia. Ennek célja, hogy a tanulók megismerjék a magyar és a világirodalom néhány nagy korszakát, művelődéstörténeti korszakát, az irodalmat a történelmi-társadalmi folyamatok részeként lássák, és ismereteiket össze tudják kötni más tantárgyak tananyagtartalmaival. Ebben a képzési szakaszban válik feladattá az irodalmi műfajok megismerése és a műfaji sajátosságok felismerése. Ekkor ismerkednek meg az alapvető verstani és stilisztikai jellegzetességekkel is. Az irodalmi ismeretek elsősorban az olvasás öröméhez, a különféle befogadási, értelmezési stratégiákhoz, az irodalmi művek kontextusaihoz vezető utakat mutatják meg, ezzel előkészítve az irodalmi művek eszme-, stílus- és hatástörténeti, valamint történelmi nézőpontú értelmezését. Az anyanyelvi ismeretek és készségek alapvetően a tanuló nyelvhasználatának fejlesztését szolgálják. A tanórai és az iskolán kívüli tevékenységeket tervezzük meg, hogy azok alkalmazkodjanak a tanuló társadalmi, kulturális és életkori sajátosságaihoz, és segítsék az adott esetben szükségessé váló differenciálást (felzárkóztatás, tehetséggondozás). Az iskolai munka során törekszünk a módszertani sokszínűségekre, az aktív tanulói tevékenységekre épülő módszerek alkalmazására (gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok). A kompetencia fejlesztési céljai csak úgy valósíthatók meg, ha a tanuló aktív alakítónak válik, és nem csupán passzív befogadónak vesz azon részt. A tanulói tevékenységekre és együttműködésre épülő módszerek erősítik a tanuló problémamegoldó képességét, és képessé teszik őt arra, hogy összekapcsolja a különböző forrásokból nyert sokféle információt. Az 5–8. évfolyamon a tanítás célja az is, hogy megfelelően előkészítse a középiskolai tanulmányokat. A tervezéskor figyelembe vesszük a középiskolai felvételi vizsgák elvárásait, azaz a középiskolák ismert bemeneti követelményeit. Az értékelési eljárások alkalmazásakor fontos a tanuló teljesítményének kiegyensúlyozott, szóban és írásban történő megítélése.

Az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése terén a korosztály sajátosságainak megfelelően a beszédértés és a beszédkézség, valamint az interakció komplex fejlesztésén van a hangsúly. A nyelvi tartalmakat minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során dolgozzuk fel. A nyelvórákat az örömteli játékosság, mozgással, dramatizálással összekapcsolt daltanulás, mondókázás, mesélés és változatos munkaformák jellemzik. A tanulás tartalmát, tananyagait a nyelvtanuló igényeinek és egyéni különbségeinek megfelelően tervezzük és alakítjuk folyamatosan tervezni, minél inkább szem előtt tartva a 21. századi eszközök nyújtotta lehetőségeket. A tanuló megismeri az életkorának és érdeklődésének megfelelő autentikus anyagokat is, amelyek tovább erősítik a nyelvtanulási motivációját, és alkalma nyílik találkozni a következő szövegtípusokkal: gyermekirodalmi szövegek, a populáris kultúra szövegei, ismeretterjesztő és tényközlő, valamint személyes interakcióhoz, élményekhez, játékos tanuláshoz kapcsolódó szövegekkel.

c) A digitális kompetenciák:

A digitális kultúra keretében hangsúlyos a mindennapi életben használt digitális eszközökkel megvalósított megoldások megismerése. A tanulás és tanítás egyik feladata a tanuló eltérő informális tanulási utakon összegyűjtött ismereteinek rendszerezése, kiegészítése. A tanuló a digitális kompetenciák és a problémamegoldás képességének fejlesztése során, a megfelelő szintű és biztonságos eszközhasználat gyakorlásával, problémaorientált feladatmegoldási módszereket sajátít el. Ebben a nevelési-oktatási szakaszban fontos célkitűzés, hogy a hétköznapi életből vett feladatok mellett a többi tantárgy tanulása során felbukkanó problémák is előkerüljenek. Kiemelten tárgyaljuk a gyors elavulást, a biztonságot, a tudatos felhasználói és vásárlói magatartást, valamint a biztonsági okokból bevezetett korlátozások problémarendszerét is.

d) A matematikai, gondolkodási kompetenciák:

Az alapfokú képzés első, a matematikai alapkészségek kialakítását legfőbb célként megjelölő nevelési-oktatási szakaszát követően az 5–8. évfolyamon a matematika tanulása-tanítása során a tudástartalmak fokozatosan válnak egyre elvontabbá. A konkrét tárgyi tevékenységekből kiindulva a képi szemléltetések, ábrázolások mellett megjelennek a szimbolikus modellek. A

tanuló a fogalmak, jelenségek elemzése útján eljut azok megértésen alapuló meghatározásához, a definíciók előkészítése során tulajdonságokat, sejtéseket fogalmaz meg, s kialakul a megoldást alátámasztó indoklás igénye. Felismeri a matematika kisebb egységeinek belső struktúráját. A tanítás fő módszere továbbra is a felfedeztetés, a konkrét tevékenységből, játékból, hétköznapi szituációból fakadó indukció. A tanulási tevékenység és problémamegoldás során a tanulót ösztönözzük az egyszerű problémák felfedezésére, megfogalmazására és a mindennapi életből vett szöveges problémák matematikai szempontú értelmezésére. A tanuló konkrét helyzetek megoldására képi és szimbolikus modelleket, stratégiákat alkalmaz és alkot, ezáltal fejlődik problémamegoldó és problémaalkotó képessége. Fejlődnek a tanuló készségei a matematikai kommunikáció terén is. A matematikai kifejezéseket helyesen használja, a fogalmakat értelmezi, megmagyarázza, gyakorlati helyzetekben jól alkalmazza. Ismereteit összefoglalva prezentálni tudja. A tanuló a közös munkában tevékenyen részt vesz. Eseti feladatokban és projektekben mások véleményét elfogadja, és ha különbözik a véleményük, igyekszik érvekkel meggyőzni társait. Az új fogalmak, magasabb szintű absztrakciót igénylő tudástartalmak bevezetésekor az egyéni adottságokhoz, ismeretekhez alkalmazkodó differenciálás biztosítja a megfelelő tempójú haladást annak a tanulónak, akinél ezek a lépések hosszabb időt, több szemléltetést igényelnek. Ezzel a lassabban haladó tanuló sem veszíti el érdeklődését és reményét a matematika megértése iránt. A matematikai fejlesztő játékok és a számítógép, illetve más digitális eszközök mellett a tanuló megismerkedik olyan matematikai szoftverekkel, amelyek a matematikai tudást és a digitális kompetenciákat együtt fejlesztik. Ebben a nevelési-oktatási szakaszban az ellenőrzés, értékelés csak a tanult ismeretek alkalmazására terjed ki.

e) A személyes és társas kapcsolati kompetenciák:

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztése megjelenik az etika / hit- és erkölcstan tantárgy keretében. Az 5–8. évfolyamon tanulók kognitív fejlődésére a fejlettségi szintek heterogenitása következtében a konkrét műveleti és a formális műveleti szakaszok sajátosságai egyaránt jellemzőek. A normák megállapításában, cselekedetek elbírálásában, a büntetés megállapításának mértékében a tekintély helyét átveszik a közös megegyezésen alapuló szabályok, az erkölcsi ítéletekben megjelenik a cselekvő szándékának megítélése. Az adott kortárs csoportnak és a tanuló által elfogadott tekintélyszemélynek való megfelelés motiváló ereje mellett megjelenik az aktuális csoportnormák megkérdőjelezése, az igazságosság hiányának felismerése is.

f) A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:

Az 5-8. évfolyamokon folyamatosan biztosítjuk a művészeti nevelés tanórai és tanórán kívüli iskolai feltételeit, lehetőségeit. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái megjelennek a mindennapos művészeti nevelés terén a vizuális kultúra, a technika és tervezés, az ének-zene, a történelem és a hon- és népismeret tantárgyaiban, valamint a szakköri és az iskola délutáni foglalkozási keretének felhasználásával.

A vizuális kultúra tantárgy keretében a legfontosabb feladat az örömteli és többféle cél érdekében folyó alkotótevékenység segítése, a kreativitás fejlesztése céljából a kísérletezés bátorítása, a problémamegoldó gondolkodás gyakorlása, valamint a vizuális műveltség komplex szemléletű gyarapítása. A tanulás során a közvetlen környezetből nyert információk megfigyelése, leírása, elemzése a megismerés fontos forrás, miközben különös jelentőséget nyer a kreativitás, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése is. A kreatív alkotó, ezen belül a tervező tevékenység sajátos lehetőséget biztosít a vizuális problémahelyzetekben a megoldáskeresésre, a megoldások kipróbálására, majd értelmezésére és értékelésére. Az élményalapú tanulás megvalósítása a tanulók érdeklődését felkeltő játékos, újabb és újabb technikákat és kifejezőmódokat kipróbáló egyéni vagy csoportos alkotó feladatok megoldásával érhető el. Miután az adott korosztály mindennapjainak meghatározó része a

digitális környezet, egyre hangsúlyosabb a vizuális kommunikáció lehetőségeinek, a különböző mediális megjelenések mérlegelő értelmezésének a gyakorlása. Ebben az iskolaszakaszban a vizuális műveltség nem csak a történeti korok művészeti emlékeinek vizsgálatát jelenti, hanem a mindennapok részeként a kortárs művészeti jelenségek értelmezését és magyarázatát is. A körülöttünk lévő épített, tervezett környezet, tárgyi világ vizsgálatán keresztül a hagyományörzés lehetőségeinek is teret biztosít. A művészettörténet képi ismeretanyaga az alkotva befogadás elvét követve része a tantárgyi követelményeknek, megközelítése tematikus, mert a művészet kultúrák közvetítésben betöltött szerepe a rendelkezésre álló óra- és időkeretben a tanterv témaköreihez kapcsolva eredményesebben tanítható és tanulható. Az adott iskolaszakasz életkori sajátosságai a különböző vizuális önkifejezési formák gyakorlásával gazdagítják a tanulók személyiségét.

A technika és tervezés tantárgy tanítása során építünk a tanulók előzetes tudására, az alkotótevékenység során elsajátított technikai ismeretekre, az eszköz- és szerszámhasználat műveleti lépései során felmutatott ügyességre, valamint a tervezési és kivitelezési önállóságra. Komplex alkotó folyamatok tervezésével és elvégzésével biztosítjuk az elmélyülést, a változatos tanórai tevékenységet. A gyakorlatközpontú tanulási-tanítási folyamat – melyben az alkotótevékenység és az ismeretek szerzése egymástól elválaszthatatlan – jobban alkalmazkodik a helyi igényekhez, lehetőségekhez, sajátosságokhoz, jobban támogatja a pályaválasztást.

Az ének-zenei nevelés terén az intellektuális és az emocionális fejlesztés egyensúlyára építünk. A teljes embert fejlesztő zenepedagógiai gyakorlatot alkalmazzuk, melynek célja a magyar nemzeti értékeket tisztelő és őrző, egyben európai műveltségű, kreatív, önállóan gondolkodó ember nevelése.

A kulturális tudatosság kompetenciái megjelennek a konkrét élethelyzetek, szokások képszerű bemutatása, történetek elmesélése, a történettanításon alapuló történelemtanításban, amely a történelmi tudatosság és szemlélet kialakítását alapozza meg. A történelem és a hon- és népismeret tantárgyak jellemzően nagyban hozzájárulnak a kulturális kompetenciák fejlesztéséhez. A régmúlt korok embereinek életét bemutató történeteken, történelmi jelentőségű események feldolgozásán keresztül kulturális ismereteik elmélyülnek. Az egyetemes történelem, kultúra általánosan jellemző jelenségeinek, folyamatainak megismerése magyar példákon keresztül kerülnek bemutatásra. Az életmódtörténetet és a történelmi portrékat olyan témák egészítik ki, amelyek a mondák és legendák világát, a kereszténységet, illetve egy-egy korszak hadviselését és világképét ismertetik meg a tanulókkal. A 7–8. évfolyamra a tanuló formálódó absztrakt gondolkodása és az ok-okozati összefüggések jobb megértése egyre jobban elősegíti, hogy a tanuló egyre inkább képessé váljon a mai világot meghatározó 19–20. századi folyamatok értelmezésére.

g) Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák:

A munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztése megjelenik az idegen nyelvek, az állampolgári ismeretek, a digitális kultúra, technológia és tervezés tantárgyak keretében. Az idegen nyelvek tantárgyak tanulása elősegíti a körülöttünk lévő világ múltjának, jelenének és jövőjének megismerését, hozzájárul a tanuló jövőbeni munkavállalói kompetenciáinak sokrétű fejlesztéséhez. Az állampolgári ismeretek tantárgy tanulása során a tanuló tudatosan készül későbbi munkavállalói szerepére, ezért megismeri a munka világát érintő alapvető jogi szabályozást, illetve tájékozódik a munkaerő-piaci szerepekről, a munkaerőpiac helyzetéről, változásairól. Felismeri a szerepét a társadalmi munkamegosztásban. A digitális kultúra tantárgy keretében a tanuló a tanulási tevékenységek szakaszaiban használja az infokommunikációs eszközöket, lehetőségeket, tisztában van azok szerepével, innovációs potenciáljával és veszélyeivel is. A technológia és tervezés tantárgy tanulása során elsajátított tudás és tudásalkalmazás lehetővé teszi, hogy a tanuló tájékozott fogyasztóvá és a termelésben kezdeményezően részt vevő vállalkozóvá váljon, valamint mérlegelni tudja a termékeknek és szolgáltatásoknak az életminőségre gyakorolt hatásait.

6.8. Az egységes oktatás és a differenciált tanítás-tanulás megvalósulásának érdekében a következő kiemelt feladatok, szempontok mentén végezzük napi oktatási-nevelési teendőinket:

- tudatos törekvés az érdeklődés felkeltésére, a tanulók motiválására, aktivizálására
- a pedagógiai munka éves szintű tervezési dokumentuma a tanmenet, melyben a tematikus egységekre/órákra bontás megjelenik
- a tanulócsoporthoz igazított célok meghatározásakor a tantervi előírások figyelembe-vétele, az általános pedagógiai célrendszer és az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célok egységben kezelése
- tananyagegységek tárgyalását megelőzően tervezéskor a pedagógiai folyamat lényeges elemeinek figyelembe vétele: a megtanítandó tartalom, a tanulók előzetes tudása, motiváltsága, életkori sajátosságai, tantermi-infokommunikációs lehetőségeink
- a tanulói tevékenység, a tanulási folyamat szem előtt tartása: a tanulói tevékenység, önállóság, kezdeményezéseik, problémamegoldásaik, alkotóképességük előtérbe állítása;
- *együttműködő* (kooperatív) tanulás technikák és formák alkalmazása, a frontális osztálymunka kizárólagosságára épülő gyakorlat visszaszorítása;
- a tanóra céljainak megfelelő stratégiák, módszerek, taneszközök tudatos tervezése és alkalmazása
- céloknak megfelelő, logikus, követhető órafelépítés
- a tanulókhoz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben
- különleges bánásmódot igénylő tanuló számára hosszabb távú fejlesztési tervek kidolgozása és megvalósítása
- az egyéni bánásmód megvalósításának kialakítása a szaktárgyi specialitásoknak megfelelően
- a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók *előzetes ismereteinek*, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére
- a tanulási vagy személyiségfejlődési nehézségek felismerése, számukra segítség nyújtása vagy más szakembertől segítség kérése
- digitális, online eszközök célszerű használata
- a szociális tanulásban rejlő lehetőségek kihasználása
- módszertani változatosság, a szaktárgynak és a tanítási helyzetnek megfelelő módszerek, taneszközök alkalmazása
- Szükség esetén (az eredményesség érdekében) a tervek korrekciója

6.9. Az eredményes tanulás támogatásának, segítésének feladata

Az eredményes tanulás segítésének, a tanulás támogatásának érdekében a következő kiemelt feladatok, szempontok mentén végezzük napi oktatási-nevelési teendőinket:

- a tanulók szükségleteire, céljaira építő pedagógiai tevékenység,
- az érdeklődés felkeltése és fenntartása
- a tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotának figyelembe vétele, ha szükséges, ennek megfelelően az előzetes tanítási tervek változtatása
- pontos, következetes fogalomhasználat
- a tananyag kínálta belső és külső kapcsolódási lehetőségek kihasználása (szaktárgyi koncentráció)
- a tanulók más forrásokból szerzett tudásának beépítése az ismeretelsajátítás folyamatába
- a rendelkezésére álló tananyagok, eszközök (digitális anyagok és eszközök) ismerete, a tanítási célnak megfelelő használata
- szaktárgynak és tanítási helyzetnek megfelelő, változatos oktatási módszerek, taneszközök alkalmazása
- a tanulók önálló gondolkodásra, a tanultak alkalmazására nevelése,
- az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazási lehetőségeinek felismertetése.
- az online információk befogadásának, feldolgozásának, továbbadásának kritikus, etikus módjának kialakítása

- pozitív visszajelzésekre épülő, bizalomteli légkör kialakítása, ahol minden tanuló hibázhat, és mindenkinek lehetősége van a javításra
- a tanulás támogatása érdekében a folyamatos visszajelzések adása az órákon
- tanulást támogató környezet kialakítása és fenntartása (pl. a tanterem elrendezésével, a taneszközök használatával...)
- a diákok döntéshozatalba való bevonása
- a tanuló hibái, tévesztései a tanulási folyamat részei, az egyéni megértés elősegítése
- megfelelő útmutatók és az önálló tanuláshoz szükséges tanulási eszközök biztosítása a tanulóknak számára (pl. webes felületek működtetése, amelyekben megtalálhatók az egyes feladatokhoz tartozó útmutatók és a letölthető anyagok)
- a tananyagban rejlő lehetőségek kihasználása a tanulási stratégiák elsajátítására, gyakorlására
- a tanulók tanulási problémáinak felismerése, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget nyújtása számukra
- a tanulói munkák értékeléséből kapott adatok elemzésének egyéni, illetve csoportos fejlesztés alapjaként való használata, szükség esetén a tanítási gyakorlat módosítása
- az önálló ismeretszerzés, kutatás igényének kialakítása, a tanulók ösztönzése az IKT-eszközök hatékony használatára a tanulás folyamatában, a digitális eszközök funkcionális használatában mintaadás
- Módszertani fejlesztés: A tanulási/tanítási folyamatok szervezése és irányítása a hatékonyság, eredményesség és méltányosság szempontjainak együttes figyelembevételével zajlik. A kooperatív tanulásszervezést vezetünk be alsó és felső tagozatban egyaránt az eredményesség és méltányosság folyamatos mérésével, a kooperatív folyamatok folyamatos igazításával.

7. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

7.1 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg az iskola heti öt testnevelés óra keretében 2012. szeptember 3-tól az első és ötödik évfolyamokon felmenő rendszerben. A többi évfolyamon a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény szerinti mindennapos testmozgást kifutó rendszerben szervezi meg az iskola. A mindennapos testnevelés keretében a 2. és 5. osztályokban a tanulók úszásktatáson vehetnek részt amennyiben a források ehhez pályázati vagy egyéb államháztartáson belüli vagy kívüli forrásból megteremthetők.

Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.

A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknál a mindennapi életéhez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a

társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság.

7.2 A tanulók fizikai állapotának mérése

Az állapotmérésről általában

Az utóbbi években kimutathatóan romlott a gyermekek és fiatalok egészségi állapota, teherbíró képessége. Az egészségtelen életmód, kevés mozgás, nem megfelelő táplálkozás következményeként egyre több a gerincbeteg, túlsúlyos gyermek. Az egészségügyi világszervezet megfogalmazása szerint: az egészség a jó testi, lelki és szociális környezet állapota. Ha megfelelő az egyensúly, - testi, lelki és szociális értelemben – annál egészségesebb az ember.

Az iskolában leginkább a testi egészség fejlesztésére van lehetőség, ezen keresztül érhetünk el megfelelőbb hatást a gyermekek lelki egészségének formálására.

Évente két alkalommal, ősszel és tavasszal gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről. Az általános fizikai teherbíró képességek mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. A hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez lehetőséget biztosít az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A mérés céljai, várható hasznosulása

- Lehetővé teszi az egyén, a közösség, a társadalom egészének, vagy bizonyos rétegeinek egészség szempontú fizikai állapotának számszerűen is kifejezhető megbecslését, a mért adatok egészséggel összefüggő értelmezését, elemzését.
- A különbözőségek felfedezése lehetőséget ad az egyénre szabott optimális edzésintenzitás szakszerű megválasztásához.
- Biztosítja a pillanatnyi fizikai állapottal való szembesülést, a megadott követelményértékekhez viszonyítást.
- Felfedezi az esetleges hiányosságokat, ezáltal lehetővé teszi azok mielőbbi tudatos felszámolását.
- A rendszeres időszakos ellenőrzés folyamatos visszacsatolást jelent a hibák kiküszöböléséhez.
- Összehasonlítási, viszonyítási lehetőséget ad az azonos módszerrel, de pl. különböző földrajzi területen élő, tevékenykedő, különféle sportágakat űző egyének teljesítményeihez.
- Már a kisiskolás korúak körében felszínre kerülnek, kitűnnek az egyes területen elért kimagasló eredményükkel a genetikailag kiváló - testi, biológiai, fiziológiai - adottságokat öröklő sportolni vágyó fiatalok.

Összefoglalva: az egyén az általános fizikai teherbíró-képessége mérése során választ kaphat arra, hogy fizikai terhelhetősége szempontjából jelenleg hol tart, hová kell felfejleszteni magát és hogyan tegye meg az első lépéseket.

Mérés az iskolában

A Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT) tesztrendszer méri, értékeli és minősíti az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességeket, amelynek célja az egészséghez szükséges fittségi állapot elérése, megőrzése, javítása a tanulók fizikai aktivitási szintjének növelésén keresztül. A NETFIT a fizikai fittségi mérés során három tartalmi területet, azokhoz kapcsolódóan négy fittségi profilt vizsgál.

NETFIT tartalmi területei és kapcsolódó profilok		
Fittségi profil megnevezése	Fittségi tesztfeladat megnevezése	Vizsgált terület
Testösszetétel és tápláltsági	Testtömeg mérése	Test tömegindex

profil	Testmagasság mérése	
	Testzsír százalék mérése	Test zsírszázalék
Aerob fittségi profil	Állóképességi ingafutás teszt	Aerob kapacitás
Vázizomzat fittségi profil	Ütemezett hasizom teszt	Hasizomzat ereje és erő-állóképessége
	Törzsemelés teszt	Törzsfeszítő izmok ereje
	Ütemezett fekvőtámasz teszt	Felsőtest izomereje
	Kézi szorítóerő mérése	Kéz maximális szorító ereje
	Helyből távolugrás	Láb robbanékony ereje
Hajlékonysági profil	Hajlékonysági teszt	Térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

Általános vizsgálati szempontok:

- A vizsgálatot életkorra és nemre való tekintet nélkül minden olyan egészséges tanuló elvégezheti, aki az iskolai testnevelés alól nem kap teljes felmentést.
- A könnyített- és a gyógy-testnevelésre utalt tanulók általános izomerejének minősítése csak — szakorvosi véleményezés alapján — az orvos által nem tiltott motorikus próbákban elért teljesítmény alapján végezhetjük el.
- A vizsgálat megkezdése előtt a próbázónak tisztában kell lenni a vizsgálat céljával, gyakorlati hasznosságával és az elvégzendő feladatokkal.
- A vizsgálati módszert az erre a célra elkészített mérési útmutató alapján kell elvégezni.

Az általános fizikai teherbíró-képesség pontértékeinek meghatározása a táblázatok alapján történik.

1. A motorikus próbákat sportöltözetben, jól szellőző nagy teremben, tornateremben, illetve szabadtéren célszerű elvégezni.
2. Minden motorikus próba elvégzését általános és speciális bemelegítés előzze meg.
3. A motorikus próbák elvégzését az izomerő méréseire alkalmazott próbákkal kell elkezdni.

A NETIFIT teszt elvégzését, a kapott adatok értékelését a NETFIT kézikönyv (Kaj Mónika, dr. Csányi Tamás: Kézikönyv a nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt alkalmazásához, Magyar Diáksport Szövetség) és a hozzátartozó segédletek (oktatófilm, hanganyag, NETFIT mérési eszközök) alkalmazásával végzi el az általános iskola.

8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

8.1 Ellenőrzés

Az ellenőrzés alapelvei:

- rendszeresség, folyamatosság
- korrektség
- igényesség
- objektivitás és empátia megfelelő aránya

- a tanulói önkontroll fejlesztésének igénye.

Kíváncsiak tartjuk a szóbeli ellenőrzés részarányának növelését. Az írásbeli számonkérés esetében ajánlott előnyben részesíteni az esszé formájú összefüggő megnyilatkozásokat.

Folyamatellenőrzés keretében az országos mérés, értékelés a tanulók szövegértési és a matematikai eszköztudásbeli fejlődése a hatodik és nyolcadik évfolyamokon, angol és német nyelvet első idegen nyelvként tanulók körében a tanulók idegen nyelvi szövegértési készségeinek fejlődése a hatodik és nyolcadik évfolyamokon valamint a tanuló eltérő ütemű fejlődéséből, fejlesztési szükségleteiből fakadó egyéni hátrányok csökkentése, az alapkészségek sikeres megalapozása és kibontakoztatása érdekében a Diagnosztikus fejlődésvizsgáló méréseket hajtjuk végre.

A folyamatmérés eredményei nem lehetnek a diákok minősítésének az eszközei.

Az ellenőrzés módszerei:

- szóbeli feleltetés
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése

Írásbeli számonkérési formák:

- írásbeli felelet
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat
- röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból)
- dolgozat, feladatlap, teszt (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből)
- témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő).

A tanuló produktumának ellenőrzése:

- valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva rajz, ének, technika, számítástechnika és testnevelés tantárgyból.
- IKT eszközök alkalmazása

Az ellenőrzés funkciói:

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről. Folyamatos munkára készíti a tanulókat, folyamatos visszajelzést ad a tanárnak az egyes tanulók, illetve az egész csoport adott anyagrészből elért tudásszintjéből, a tanulók reális önértékelésének, reális pályaválasztáshoz vezető út megtalálásának eszköze.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

8.2 Értékelés, minősítés

Az értékelés, minősítés alapelvei

Nevelő és oktató munkánk egyik fontos feladata a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzése és értékelése.

Az elvárható szintnek, képzési területeknek, tananyaggal kapcsolatos követelményeknek megfelelően a tantárgyi értékelési szempontokat is megfogalmazzuk.

Minden tantárgy esetén témakörönként vagy egy-egy fontosabb képesség alapján értékeljük a tanulókat. Az értékelés során a tanuló fejlődését emeljük ki. Felhívjuk a figyelmet a fejlesztésre váró területekre, a hiányok pótlására. Javaslatot teszünk a fejlesztés módjára. Az értékelésben részt vesznek a tanulók is.

Ha a tanuló a „felzárkóztatásra szorul” minősítést kapja, a szülő bevonásával az osztályfőnök és a szaktanár minősíti a tanuló teljesítményét, megkeresik a tanuló haladását akadályozó tényezőket.

Az előírt követelmények teljesítését az egyes tantárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája, vagy gyakorlati tevékenysége alapján értékeljük.

Az elméleti tantárgyak, magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret ellenőrzésénél szemlőtt kell tartani, hogy az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végezzük, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményeihez, emellett figyelembe vesszük azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak – az előző értékelés, minősítés óta.

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni. Ha egy tantárgy oktatása egy tanítási cikluson belül csak egy órában történik, akkor kéthavonta kell legalább egy érdemjeggyel értékelni a tanulókat. Az érdemjegyekről a szülőt, a tárgyat tanító nevelő értesíti a tájékoztató könyvön keresztül.

A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végezzük, hogy a teljesítményük hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett figyelembe vesszük azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak – az előző értékelés óta.

Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott. A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése. Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák kijavítására. A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás – képesség - teljesítmény egységében kell értékelni.

Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy a szóveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét). A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

A tanulót befolyásoló tényezők fejlettségének minősítési szempontjai első évfolyamon félévkor és év végén:

Figyelem:

- megfigyelőképesség
- figyelem tartóssága, terjedelme

Gondolkodás:

- a tananyag megértése
- összefüggések felismerése, alkalmazása
- probléma-megoldási képességének fejlettsége
- azonosító, megkülönböztető képesség

Emlékezet

- bevésés, megtartás, felidézés
- mozgási emlékezet fejlettsége
- vizuális emlékezet fejlettsége
- verbális emlékezet fejlettsége
- testséma, térorientáció.

A tanulási technikák fejlettségének, szintjeinek értékelési szempontjai első évfolyamon félévkor és év végén:

- feladatmegoldásban nyújtott segítség igénylése
- munkatempó
- taneszközök használata
- önellenőrzés

Az értékelés, minősítés módszerei:

- folyamatos

A folyamatos értékelés funkciója, hogy visszajelzést a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében valamint jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről.

A folyamatos értékelés fajtái:

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére, IKT tudás tesztek)
- szóbeli felelet értékelése
- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (készségtárgyakon belüli teljesítmény értékelése)
- írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat – hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok)
- szülőknek üzenőfüzet vagy ellenőrző útján küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy a kiemelkedő teljesítményért.

Az érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő értesíti a tájékoztató füzetten keresztül. A bejegyzéseket az osztályfőnök 2 havonta ellenőrzi, az elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik a nevelők:

Alsó tagozaton:

- 0-40 % - elégtelen (1)
- 41-55 % - elégséges (2)
- 56-79 % - közepes (3)
- 80-90 % - jó (4)
- 91-100 % - jeles (5)

Felső tagozaton:

- (1) elégtelen - 0 – 33 %
- (2) elégséges - 34 – 50 %
- (3) közepes - 51 – 75 %
- (4) jó - 76 – 90 %
- (5) jeles - 91 – 100 %
- fél évi és év végi minősítés

Az értékelés, minősítés funkciói

- Év közbeni értékelés funkciója: a tanuló emberi méltóságát tiszteletben tartva elfogulatlan és konkrét legyen, az érdemjegy hitelesen tükrözze a tanulói teljesítményt, hiteles visszajelzést nyújtson a tanuló számára a követelmény- teljesítmény megfeleléséről, segítse a reális önértékelés alakulását, az önálló tanulási képesség és igény kialakulását.
- Félévi minősítés funkciója: visszajelzése annak, hogy a tanuló hol tart a tantárgy ismeretanyagának, az abban való jártasságnak az elsajátításában. A félévi osztályzatnak kell kifejeznie azt, hogy a tanulói munka, aktivitás tendenciája megfelelő-e, a képessége szerinti legmagasabb szintű tudás megszerzéséhez vezet-e, visszajelzést kell adni arról, hogy megtalálta-e a tanuló a tantárgy eredményes elsajátításához szükséges tanulási módszereket.
- Év végi minősítés funkciója: az osztályzatban kifejezett minősítés azt mutatja meg, hogy a tanuló milyen szinten sajátította el a tantárgy adott tanévre előírt követelményeit.

A félévi és az év végi minősítés összhangban kell, hogy legyen az évközi értékelések során adott szóbeli, írásbeli és érdemjegyekben kifejezett visszajelzésekkel.

A tanulók teljesítményének értékelési, minősítési területei

- osztályozó értekezlet: két alkalommal, félév és tanév vége előtt tartandók

A tantárgyi osztályzatokról a szaktanár, a magatartás és szorgalom minősítéséről az osztályfőnök dönt az osztályban tanító pedagógusok javaslatának figyelembe vételével. Az osztályozó értekezleten az osztályban tanító pedagógusok, az iskola igazgatója, vagy helyettese vesz részt. Az osztályozó értekezlet pontos idejét az iskolai munkatervben rögzíteni kell

- igazgatói értékelés: iskolai szülői értekezleten, félévi és tanévzáró értekezleteken, tanévzáró ünnepélyen
- osztályfőnöki értékelés: tervének megfelelő számban és formában

8.3 Az értékelés és minősítés az alsó tagozat 1. évfolyamán és a 2. évfolyam félévéig

Az 1. évfolyamon és a 2. évfolyam félévéig szöveges értékelést, minősítést alkalmazunk.

Szöveges értékelés, minősítés szabályai az első és második évfolyamokon

Az alsó tagozaton a szöveges értékelés, minősítés célja a szülők tájékoztatása gyermekük képességeinek és készségeinek fejlődéséről, tanulmányi előrehaladásáról.

A szöveges értékeléssel, minősítéssel kapcsolatos elvi követelmények

- fejlesztőközpontúság jellemezze
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat
- legyen összhang a NAT, a pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között
- jellemezze a gyakorlatot a rendszeres és folyamatos értékelést
- személyre szóló és ösztönző jellegű legyen
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára

A szöveges értékelés, minősítés módja:

Tanítási év közbeni értékelés:

Az első évfolyamon és a második évfolyamon félévkor a tanulók munkáját tantárgyanként havonta szövegesen értékeljük a digitális naplóban.

Félévi és év végi minősítés:

Az 1. évfolyamon félévkor és év végén valamint második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel fejezzük ki, hogy a tanuló kiválóan teljesített, jól teljesített, vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A félévi és év végi összegző minősítés az alábbi meghatározott skála szerint történik:

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul.

Félévkor és év végén azon tanulókat, akiknek egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi és a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesítette az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól szöveges értékelés és minősítés alkalmazásával értékeljük.

Az értékelés és minősítés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

Kiválóan teljesített / Kiválóan megfelelt

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól teljesített / Jól megfelelt

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített / Megfelelt

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A szöveges minősítés dokumentumai:

Az 1. évfolyamokról kiállított bizonyítványok záradék rovatába kell bejegyezni a tanuló továbbhaladását segítő nevelőtestületi döntéseket és a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos egyéb megjegyzéseket.

Az 1. évfolyamon a tanuló szöveges minősítése bizonyítvány pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része. A pótlapot a bizonyítvány borítólapjának tárolójában kell elhelyezni. A pótlap kiállítását a kiállító köteles a bizonyítvány-pótlap jegyzékében (a megadott rovatok kitöltésével) igazolni.

8.4 Értékelés és minősítés a 2. évfolyam év végétől a 8. évfolyam év végéig

A 2. évfolyamon év végétől a 8. évfolyamig a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredményeket minősítjük:

- a kötelező tanítási órák mindegyikét
- a választott tanítási órák tantárgyait
- az önálló tantárgyként kezelt modulok értékelése, minősítése a többi tantárgyával megegyezően történik.

Tanítási év közbeni értékelés:

A 2 évfolyamon félév végétől - 8. évfolyamig a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük a digitális naplóban.

Félévi és év végi minősítés:

2 évfolyamon év végétől - 8. évfolyam végéig félévkor és a tanítási év végén a tanuló teljesítményét osztályzattal minősítjük.

A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján határozzuk meg.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Jeles

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.

Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.

Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.

Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.

A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.
Fogalmi tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.
Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.
Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.
Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.
Fogalmi nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.
Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.
A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

Az év végi bizonyítványban az általános iskola a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 1. melléklet 39. pontja szerint záradékok formájában a kiváló, kitűnő, jeles tanulmányi eredményeket jegyzi be.

Az év végi bizonyítványban záradékok formájában bekerülő minősítések alapelvei:

Alsó tagozaton:

Kitűnő tanulmányi eredményéért dicséretben részesül: ha a tanuló kitűnő tanulmányi átlagú azaz valamennyi tantárgyból jeles osztályzata, magatartásból és szorgalomból példás értékelése van. Szöveges értékelésben részesülő tanuló esetén kitűnőnek tekintjük azt a tanulmányi teljesítményt, amikor valamennyi tantárgyból kiválóan teljesített minősítést, magatartásból és szorgalomból példás értékelést kapott.

Kiváló tanulmányi eredményéért dicséretben részesül: a tanuló, ha egy jó osztályzata van és a többi mind jeles, szorgalomból és magatartásból példás értékelést kapott.

Jeles tanulmányi eredményéért dicséretben részesül: a tanuló, ha két jó osztályzata van és a többi mind jeles, szorgalomból példás, magatartásból legalább jó értékelést kapott.

Felső tagozaton:

Kitűnő tanulmányi eredményben dicséretben részesül: ha a tanuló kitűnő tanulmányi átlagú azaz valamennyi tantárgyból jeles osztályzata, magatartásból és szorgalomból példás értékelése van.

Kiváló tanulmányi eredményéért dicséretben részesül: az a tanuló akinek egy vagy két jó osztályzata van és a többi mind jeles, szorgalomból példás, magatartásból legalább jó értékelést kapott.

Jeles tanulmányi eredményéért dicséretben részesül: a tanuló, ha év végi tanulmányi átlaga 4,51 feletti, szorgalomból példás, és magatartásból legalább jó értékelést kapott.

8.5 A tanuló tanulmányi munkájának diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

Diagnosztikus mérés

Célja: a tanulók előzetes ismereti szintjének megállapítása, helyzetfelismerés, feladat meghatározó jelleggel az adott tanulócsoporthoz

A teljesítményeket pontszámokban ill. százalékokban kifejezve értékeljük, nem osztályozzuk
Diagnosztikus mérést valamely osztályfokra való belépéskor, tanárváltáskor végzünk.

Formatív mérés

Célja: a tanulási folyamat eredményének követése

Formái:

- írásbeli felelet
- röpdolgozat
- témaközi felmérés
- témazáró dolgozat

A teljesítményeket – a tantervi követelményekkel való összehasonlítás alapján – osztályozzuk. A tanulási folyamat által meghatározott időben rendszeresen tervszerűen elosztott gyakorisággal végezzük

Szummatív mérés

Célja: az adott évfolyamon, vagy az iskoláztatás szakasz határán a tanítási – tanulási folyamat eredményének mérése

Formái:

- év végi felmérés
- szintmérés
- képességmérés
- ismeret és tájékozottság mérése

A teljesítményeket a tananyag követelményeivel (minimum, átlagos, optimum szinthez) összehasonlítva pontokba és százalékokban kifejezett itemek szerint értékeljük, osztályozzuk. Megtervezzük az egyén és az adott közösség egészének számára a szükséges korrekciót.

A magyar oktatás helyzetének, színvonalának megállapítását célzó országos és nemzetközi mérések. (Difer mérés, országos kompetenciamérés, idegen nyelvi mérés.)

9. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

9.1 A tanuló jutalmazásával összefüggő elvek

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten példamutató magatartást tanúsít, vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy iskolai, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesíti.

Jutalom egy-egy időszak eredményes munkájáért, vagy valamely kiemelkedő teljesítményért adható.

A tanulók elismerésének fokozatai és alkalmai:

a./ Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók

- szaktanári dicséret
- napközis nevelői dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatóhelyettesi dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

b./ Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén kiváló tanulmányi eredményért, példamutató magatartásért, kiemelkedő szorgalomért, példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell vezetni.

Bezerédy-plakettet és oklevél adományozása az általános iskolában a nevelőtestület döntése alapján történik az alábbi elvek szerint:

Azok a tanulók, akik nyolc éven át példamutató magatartást és kiváló tanulmányi eredményt vagy kiemelkedő kulturális eredményt vagy kiemelkedő sporteredményt értek el, továbbá akik kiemelkedően sokat tettek az iskoláért, társaikért; vagy akik szorgalma kiemelkedő (legfeljebb a magatartás jó) volt kaphatnak, melyet a ballagás ünnepélyén, az iskola közössége előtt vehetnek át.

Nevelőtestületi dicséret

Az egyes tanévek végén a kitűnő tanulmányi eredményt, példamutató magatartást és szorgalmat elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet az igazgatótól vesznek át a tanévzáró ünnepélyen.

Az egyes tanévek végén jó tanulmányi munkáért (legfeljebb 2 „jó” minősítés lehet a „jelesen” kívül), példás magatartásért és kiemelkedő szorgalomért (legfeljebb a magatartás jó) az osztályfőnök tanévzárón az osztályközösség előtt a tanulónak jutalomkönyvet adhat.

Az iskola szintű versenyek első három helyezettje oklevelet és könyvjutalmat kap, melyet az iskola közössége előtt vehet át.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, előadásokon, bemutatókon kiemelkedően szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek. A dicséretet az igazgató vagy az igazgatóhelyettes a tanévzáró ünnepélyen ismerteti.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni. Az elismerésre az osztályfőnök, munkaközösségek tesznek javaslatot, melyet a nevelőtestület véleményez.

10. A tanulók magatartása és szorgalma értékelésének és minősítésének alapelvei, követelményei, formái

A magatartás fogalma:

A tanuló viszonya az iskola értékrendjéhez; a házirendben rögzített viselkedési normák és íratlan viselkedési szabályok betartásának szintje, a tanuló viszonya társaihoz, az iskola dolgozóihoz. A magatartásjegy kialakításában a morális tulajdonságok játsszák a döntő szerepet.

A tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél a következő értékelő fokozatok alkalmazhatóak: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2).

A magatartásjegy kialakításának elvei:

A tanuló magatartásjegyében kifejezésre jut az iskolában tanúsított viselkedése, társaihoz való viszonya, felnőttekhez való viszonya, a kulturált magatartás szabályaihoz való viszonya az iskolában és az iskolai rendezvényeken, beszédstílusa, hangneme, a munkavégzés fegyelme, az iskolába járási fegyelme, a tanuló személyiségének előző évhez viszonyított pozitív vagy negatív változása, a közösség érdekeivel való azonosulásának szintje.

A szorgalom fogalma:

A tanuló viszonya a tanuláshoz, aktivitás, érdeklődés.

A tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél a következő értékelő fokozatok alkalmazhatóak: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

A szorgalomjegy kialakításának elvei:

A tanuló szorgalomjegyében kifejezésre jut a képességhez mért tanulmányi teljesítmény, az órai aktivitás, tudás iránti igénye, feladattudata, feladatvégzése, iskolai felszerelésére vonatkozó igényessége, a tanulmányi munkához való viszony (rendszeresség, pontosság, önállóság, kötelességtudat). A személyiségből fakadó tulajdonságok figyelembe vételével a jegynek tükröznie kell a változást amennyire lehet el kell különíteni a magatartás jegytől.

A magatartás és szorgalom minősítésének (a jegy kialakításának) formái

- Folyamatos minősítés

A pedagógusok folyamatosan, rendszeresen, következetesen reagálnak a tanuló megnyilvánulásaira (tanórán és tanórán kívüli szervezett foglalkozásokon).

Kirívó magatartásbeli vétség, illetve a munkamorál feltűnő romlása esetén a szülőket szóban vagy írásban tájékoztatjuk.

Kiemelkedő teljesítmény versenyeredmény, rendezvényen való szereplés, szervezőmunkában való részvétel, stb.) jutalma szóbeli és írásbeli dicséret.

A tanuló magatartását és szorgalmát az osztályközösség véleményét figyelembe véve az osztályfőnök minden hónap végén értékeli és minősíti.

- Félévi és év végi minősítés, jegy kialakítása

A tanuló önértékelésének, az osztályközösség véleményének figyelembe vételével az osztályfőnök kialakítja javaslatát. Az osztályban tanító tanárok testülete megvitatja azt. A döntést (vitás esetben szavazás segítségével) az osztályfőnök hozza meg.

Mind a magatartás, mind a szorgalom értékelése a tanulói személyiség alakításának, a tudás megszerzésére irányuló tevékenység segítésének eszköze. A tanuló magatartását és szorgalmát nem szabad mereven, a személyiségvonásainak figyelmen kívül hagyásával értékelni. Az értékelés nem tükrözhet tanári rokon- vagy ellenszenvet. A minősítés nem büntetés és nem megtorlás, hanem folyamatos értékelés: célja minden esetben a nevelés, a jobbítás, a segítségnyújtás.

Amennyiben a szülő nem ért egyet a pedagógusok által kialakított minősítéssel, az osztályfőnököknek (illetve az osztályban tanító bármely pedagógusnak) törekednie kell a közös álláspont kialakítására.

A tanulók magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének követelményei:

1. évfolyam

Az értékelés tartalmi szempontjai:

Magatartás

- magatartási norma- és szabályismeret
- szabálykövetés a tanórákon, foglalkozásokon, óráközi szünetekben, iskolai szabadidőben
- a tanuló viszonya a társaihoz és a felnőttekhez
- a tanuló viszonya a tulajdonhoz.

Szorgalom

- motiváltság; részvétel a tanulási tevékenységekben
- a feladattudat fejlettsége, türelem, kitartás a feladatvégzésben
- megbízhatóság és a teljesítés igénye.

Követelmények

MAGATARTÁS:

Példás: A megismert magatartási szabályokat betartja. Az iskolában tanúsított magatartása fegyelmezett. Társaival segítőkész. A közösségben aktív. A felnőttekkel tisztelettudó, udvarias.

Jó: A megismert magatartási szabályokat általában betartja. Az iskolai helyes magatartásra alkalmanként figyelmeztetni kell. Társaihoz, felnőttekhez való viszonya elfogadó.

Változó: A megismert magatartási szabályokat gyakran megszegi. Az órai munkát, foglalkozást alkalmanként viselkedésével zavarja. Társaihoz, felnőttekhez való viszonya gyakran hangulata szerint változó. Osztályfőnöki figyelmeztetése van.

Rossz: A megismert magatartási szabályokat figyelmen kívül hagyja, vagy elutasítja. Viselkedésével sokszor zavarja az iskolai munkát és társait. A felnőttekkel, társaival elutasító vagy agresszióval reagál. Több osztályfőnöki figyelmeztetése, intője van.

SZORGALOM.

Példás: Tanulmányi munkája pontos, képességeinek megfelelően végzi azt, megbízható. Feladatvégzésében kitartó, türelmes és igényes. Az órai munkában aktívan részt vesz. Felszerelése hiánytalan és vigyáz rá.

Jó: Tanulmányi munkáját nem mindig a képességeinek megfelelően végzi. A feladatvégzésében időnként hiányzik a kitartás, a pontosság. Az órai munkába bevonható. Felszerelése időnként hiányos.

Változó: Tanulmányi munkában való részvétele ingadozó. Feladatait pontatlanul, hiányosan végzi el. Az órai munkába nehezen vonható be. Felszerelése gyakran hiányos.

Hanyag: Képességeihez képest keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében. Kötelességeit, feladatait elmulasztja. Az órai munkába nem kapcsolódik be, nem vonható be. Felszerelése rendszeresen hiányos.

2-4. évfolyam

MAGATARTÁS:

Példás: A házirendet betartja. - Tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik. - Kötelességtudó, a feladatait teljesíti. - Szívesen, önként vállal feladatokat, és azokat teljesíti. - Tiszteletudó. - Társaival, a nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzőkenyen, segítőkészen viselkedik. - Az osztályközösség életében aktívan részt vesz. - Óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet. - Nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó: A tanítási órán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik. - Feladatait a tőle elvárható módon teljesíti. - Megbecsüli saját, társai és környezete értékeit. Feladatokat önként nem vagy ritkán vállal, de a rábízott feladatokat teljesíti. - Az osztályközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt. - Nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó: Az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be. - A tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik. - Feladatait nem minden esetben teljesíti. Előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva. - A közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik. - Mások és környezetének értékeit nem óvja. - Igazolatlanul mulasztott. - Írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása van.

Rossz: A házirend előírásait sorozatosan megsérti. - Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti. - Magatartása fegyelmezetlen, rendetlen. - Társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik, társai tanulását akadályozza. Mások tulajdonát, környezete értékeit nem becsüli. - Több alkalommal igazolatlanul mulasztott. - Több írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása van.

SZORGALOM:

Példás: Képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt. - Tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi. - A tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi. - Munkavégzése pontos, megbízható. - A tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz. - Taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó: Képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt. - Rendszeresen, megbízhatóan dolgozik. - A tanórákon többnyire aktív. - Többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti. - Taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó: Tanulmányi eredménye elmarad képességeitől. - Tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti. - Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik. - Önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag: Képességeihez mérten nagyon keveset tesz azért, hogy jobb eredményeket érjen el. - Az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg. - Tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen. - Feladatait többnyire nem végzi el. - Felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek. - A tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el.

5-8. évfolyam

MAGATARTÁS

Példás: Ismeri és megtartja az iskolai Házi rendet, kötelezettségei teljesítésében példamutatásával társait is ösztönzi.

A közösség érdekeit szolgáló feladatok elvégzését önként, szívesen vállalja.

Feladatait legjobb tudása szerint, igyekezettel végzi. A tevékenységek tervezésében, szervezésében, értékelésében aktívan vesz részt. Tanáraival, társaival és a felnőttekkel szemben udvarias, előzékeny és segítőkész. Tiszteletben tartja mások személyiségét. Viselkedését a kulturáltság jellemzi. Megbecsüli és védi a társadalmi tulajdont és tiszteletben tartja mások tulajdonát. Fellép a rongálókkal szemben.

Jó: Ismeri és megtartja az iskolai Házi rendet. Kötelezettségeit maradéktalanul ellátja.

A rábízott közösségi feladatok elvégzésében igyekezettel tanúsít. A felnőttekkel szemben udvarias, előzékeny. Társaival szembeni viselkedésében kisebb hiányosságok fordulnak elő. Védi a közvagyonot és társai tulajdonát. (Az elbírálás időszakában legfeljebb egy szóbeli figyelmeztetésben részesült).

Változó: Az iskolai Házi rend megtartásában és iskolai kötelezettségei teljesítésében gyakran vannak hiányosságok. A közösség érdekében végzendő feladatokkal szemben érdektelen, a munkát csak vonakodva látja el. A felnőttekkel és társaival szembeni viselkedésében sok hiányosság fordul elő. A társadalmi tulajdont nem becsüli, de hibáinak kijavítására némi igyekezettel tanúsít.

Osztályfőnöki figyelmeztetést kapott vagy két igazolatlan mulasztása van.

Rossz: A Házi rend szabályait tudatosan megszegi. A közösségi tevékenysége bomlasztó, társaira és az osztály közösségére rossz hatással van. A felnőttekkel és társaival szembeni viselkedésében alapvető hiányosságok vannak (udvariatlan, tiszteletlen, goromba). Szándékosan rongálja a közvagyonot, nem becsüli mások vagyonát. Igazgatói figyelmeztetésben részesült.

SZORGALOM

Példás: Munkáját képességeinek megfelelően, igyekezettel végzi. Önként többletfeladatot is vállal. Az órákon figyel, az ott folyó munkában aktívan részt vesz. Munkája fegyelmezett, pontos és kitartó. Kötelességtudása társait is ösztönzi. Tudása gyarapításában, érdeklődési körének megfelelően önállóságot tanúsít. Képességeit és tehetségét kamatoztassa iskolánk érdekében is!

Jó: Munkáját képességeinek megfelelően végzi. Az órákon folyó munkában folyamatosan vesz részt. Munkájára mindig lehet számítani. Tudása gyarapításában időnként ösztönzésre szorul. Tevékenysége képességeinek és körülményeinek megfelelő.

Változó: Munkáját nem képességeinek megfelelően végzi el.

Az órákon folyó munkában csak alkalmanként vesz részt. Tudása gyarapítására mindig figyelmeztetni kell. Tevékenysége elmarad a képességei, körülményei adta lehetőségektől.

Hanyag: Iskolai kötelezettségeit tudatosan elhanyagolja.

Figyelmetlen, megbízhatatlan, feladatait nem látja el. (Bukott). Tudása gyarapítására nem hajlandó.

Az általános iskolában az értékelésnél használt dokumentumok

Évfolyam	Évközben	Félévkor	Tanév végén
1. évfolyam	Tájékoztató füzet, napló	Értékelő lap, napló	Értékelő lap, napló, törzslap
2. évfolyam	Tájékoztató füzet, napló	Tájékoztató füzet, napló	Bizonyítvány, napló, törzslap

3-4. évfolyam	Tájékoztató füzet, napló	Tájékoztató füzet, napló	Bizonyítvány, napló, törzslap
5-8. évfolyam	Tájékoztató füzet, napló	Tájékoztató füzet, napló	Bizonyítvány, napló, törzslap

11. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
- a tanuló a tanulmányi kötelezettségének a szülő kérelme alapján egyéni munkarend keretében tesz eleget.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata.

Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.

Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

Évfolyamtól függetlenül idegen nyelvből a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem utasítható évfolyamismétlésre azért, mert a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.

12. Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. Az iskola beiskolázási körzetéből - melyet a fenntartó határoz meg - minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.

A beiratkozáshoz be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát
- a szülő személyi igazolványát
- a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt
- a nevelési tanácsadó felvételt javasoló szakvéleményét (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta)
- a gyermek egészségügyi könyvét az iskolaorvos felvételi javaslatával
- szakértői bizottság véleményét.

5-8.osztályba történő felvételnél be kell mutatni a

- tanuló születési anyakönyvi kivonatát
- a gyermek lakcímkártyája

- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt (vagy az utolsó elvégzett évfolyamot igazoló oldal másolatát)
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot
- a szakértői bizottság véleményét (ha van).

13. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Szaktanáraink oktatási gyakorlatára jellemző, hogy amikor csak lehet a motiváló erővel ható „helyi” vonatkozásokat beépítik a tananyag feldolgozásába, életszerűvé, emberközelivé téve a múlt és jelen eseményeit, társadalmi környezetünk alakulását.

Az osztályfőnökök az osztályfőnöki órákon a tantárgyi programban rögzített időkeretekben dolgozzák fel a nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának megismerését, elfogadását és értékelését közvetítő tartalmakat. Ének órákon az etnikai kisebbség zenei hagyományaival ismerkednek meg, magyar nyelv és irodalom órákon etnikai mesék feldolgozására kerül sor. Tanulóinkat arra ösztönözzük, hogy szűkebb pátriánkban, falunkban és környékén élő nemzetiség kultúráját, hagyományait rajzos munkák, szövegalkotási feladatok, tanulmányok keretében dolgozzák fel.

Tanulmányaik ideje alatt diákjaink végiglátogatják történelmi egyházaink templomait és ha van rá lehetőség a városi múzeumot. Könyvtári órákon is kapnak ismereteket a nemzeti kisebbség kultúrájából, valamint indítást az etnikai kisebbséghez tartozó kultúra ápolására. Az iskola valamennyi dolgozója ápolja a kapcsolatot a Nemzeti - etnikai kisebbségi önkormányzattal. Amelynek formái lehetnek: rendszeres konzultációk, segítségnyújtás a helyi cigányhagyományok felkutatásában, felelevenítésében, cigányképzőművészek alkotásainak bemutatása.

14. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küszködők segítése

A iskolánk kiemelt figyelmet fordít a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeire az egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítésére, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése

A mindennapok során felmerülő magatartási problémákat elsősorban az adott osztályban tanítói vagy tanári összefogással igyekszünk megoldani, problémásabb esetekben az iskolával együttműködő partnerektől kérünk segítséget.

A beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését az általános iskolában az alábbi tevékenységek szolgálják:

Beilleszkedési-, tanulási-, magatartási zavar észlelése esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság vizsgálatát kérjük. Megelőző és segítő tevékenységünk során fokozott figyelmet fordítunk a személyre szóló fejlesztésre az alábbi tevékenységekkel: szoros kapcsolatot ápolunk a helyi óvodával, Nevelési Tanácsadóval és a Gyermekjóléti Szolgálat, a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal, az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulást biztosítunk, egyéni fejlesztési terv alapján történő foglalkozásokat felzárkóztató órákat, napközi otthonos foglalkozást, tanulószobai foglalkozást, felzárkóztató foglalkozásokat. Alapozunk a nevelők és a tanulók személyes kapcsolataira, családlátogatások során a szülők és a családok nevelési gondjait segítjük, biztosítjuk a logopédiai ellátást, a beszédfejlesztő foglalkozásokat a sérülés specifikus fejlesztést.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítését az általános iskolában az alábbi tevékenységek szolgálják: az egyéni képességekhez igazodó tanórai munkaformák alkalmazását előnyben részesítjük, biztosítjuk a felzárkóztató órákat, a napközi otthonos, tanulószobai nevelés-oktatást, felzárkóztató és logopédiai foglalkozásokat, a beszédfejlesztő foglalkozásokat, az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használatát, folyamatosan kapcsolatot tartunk a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottsággal. Kiemelten kezeljük az óvoda és az iskola közötti zökkenőmentes átmenetet, a szakértői vélemények alapján a sérülésnek megfelelő egyéni fejlesztési tervek alapján történő fejlesztő foglalkozásokat és rehabilitációt.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek az általános iskolában:

Kirándulások, táborozások iskolai szervezésekor tekintetbe vesszük az érintett csoport anyagi helyzetét. Megszervezzük a rászoruló gyerekek felszereléssel, ruhával történő támogatását a szülői közösség bevonásával.

Szervezett foglalkozások, programok:

- hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztő foglalkozásokon történő felkészítése
- az egyéni képességekhez igazodó kiscsoportos foglalkozás gyógypedagógus irányításával
- egyéni fejlesztési terv alapján történő foglalkozás
- napközi otthon
- diákétkeztetés
- felzárkóztató foglalkozások
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai
- a szülők, a családok nevelési gondjai enyhítésének segítése
- családlátogatások
- gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok elvégzése
- javaslat a rászoruló gyermekek önkormányzati segélyezésére

A TÁMOP 3.3.8 pályázatban foglalt fenntartási kötelezettségeknek megfelelően az általános iskolában a hátrányos helyzetű tanulóink egy csoportja (legalább 30 fő) számára egyéni fejlesztő foglalkozásokat szervezünk. A fejlesztő foglalkozásokon részt vevő tanulók kiválasztásának szempontja:

Elsősorban a HHH tanulók számára, illetve a HH tanulók közül 30 főig az osztályfőnök javaslata alapján.

A fejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek: a tanév elején bemeneti méréssel a fejlesztendő területek feltérképezése, egyéni fejlesztési terv felállítása. A munka igazolása egyéni haladási naplóval, a szülő tájékoztatása tanév közben két alkalommal, és év végén szöveges értékelés.

A mentorokat minden évben a tagintézmény-vezető jelöli ki.

A fejlesztés eredményeképpen az alábbi közelebbi és távolabbi célokat fogalmazzuk meg:

Közelebbi célok:

Az intézmény tartósan képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, együttnevelésére. Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe. Az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel. Az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

Távolabbi célok:

Az egyéni fejlesztés elősegíti a hátrányos helyzetű tanulók eredményes nevelését-oktatását, hozzájárul ahhoz, hogy az általános iskola a 16:00 óráig tartó nevelés-oktatás keretében olyan tanulási stratégiák elsajátítását, tevékenységeket nyújt a tanulók számára, amely a lehető leghatékonyabban segítik a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének javulását, a lemorzsolódás elkerülését.

Szervezetfejlesztés: Kiemelt figyelmet fordítunk a nevelőtestületünk tagjainak az iskolai lemorzsolódás megelőzését támogató szervezetfejlesztésben való személyes elköteleződésének növelésére. Aktívan használjuk a korai iskolaelhagyási jelzőrendszert. Az adatokat magunk is értelmezzük, saját beavatkozási protokollt dolgozunk ki.

Általános iskolánkban az azonos évfolyamon működő párhuzamos osztályai, tagozatai között a lemorzsolódással veszélyeztetett, illetve a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, az egyéni munkarenddel rendelkező tanulók aránykülönbsége nem haladja meg a 25% pontot.

15. Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok az általános iskolában

a) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik

a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

b) Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítségét egy kijelölt felelős kolléga koordinálja. A gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátor alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:

- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében
- a veszélyeztető okok meglete esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
- segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
- tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

c) Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére. A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

d) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- nevelési tanácsadóval,
- gyermekjóléti szolgálattal,
- családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivatallal,
- gyermekorvossal,
- továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

e) Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre nevelés,
- a napközis és a tanulószobai foglalkozások,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás), a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

Munkánkat akkor tekintjük eredményesnek, ha:

- Együttműködésünk eredményeként enyhíthetjük a hátrányos és veszélyeztetett tanulóink helyzetét, problémáikat a saját pedagógiai eszközeinkkel meg tudjuk oldani.

- A tanulók részt vesznek a szervezett előadásokon, versenyeken. Egyre többen élnek egészségesen, sportolnak, túráznak, megismerik és megtapasztalják az egészséges életmód örömeit, értékeit.
- Tudatosan óvják egészségüket, védik magukat és társaikat a káros hatásoktól.
- A rászorult tanulók segítséget mernek kérni tanáraiktól, a gyermek- és ifjúságvédőtől, védőnőtől, segítenek társaiknak a helyes döntések meg-hozatalában, mernek felelősen dönteni önmagukról.

16. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Az iskola környezeti és egészség nevelési elveit meghatározza elhelyezkedése, a település központjában parkkal körülvett területen helyezkedik el az épület, szép természeti környezetben, nagy udvarral, amely lehetőséget biztosít szabadidős tevékenységekre és mozgásos játékokra. Az iskolában a tantestület legtöbb tagja foglalkozik intenzíven egészség és környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon és azokon kívüli programok megvalósítása során.

Az iskolai egészségnevelés ahhoz járul hozzá, hogy a tanuló kellő ösztönzést és tudást szerezzen egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerni és felhasználni tudó egészséges életvitel kialakulásához. Az egészséges életmód, életszemlélet területei az iskola pedagógiai rendszerébe és tevékenységeibe beépülnek, melyek az alábbiak:

- a tanulók egészségi állapotának ismerete
- a minden napos testmozgás, testnevelés óra
- egészséges, kiegyensúlyozott táplálkozás
- betegségek felismerése, elkerülése
- barátság, közösségi kapcsolatok
- tanulási környezet, az iskolai környezet alakítása, ápolása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet fontossága

Az egészségnevelés szinterei iskolánkban:

Hagyományos tanórai keretekben, osztályfőnöki órákon a tanterv konkrét témaköreinek feldolgozásával és az aktuálisan felmerülő problémák megbeszélésével.

Nem hagyományos tanórai keretben:

Napközis foglalkozás formájában játékos gyakorlatok során, délutáni szabadidős foglalkozások alkalmával sportjátékok, filmvetítések, vetélkedők segítségével. Az iskola minden évben Egészség-hetet szervez, amikor lehetőség nyílik az egészséggel kapcsolatos átfogó, tervezett programok lebonyolítására. Az iskola folyamatosan együttműködik a segítő egészségügyi szervezetekkel (iskolaorvos, fogorvos, védőnők), tanév elején a fogorvos és a védőnők ismertetik az éves munkatervükben az iskolára megtervezett szűrő vizsgálatok időpontjait és menetét. Az általános iskola folyamatosan kapcsolatot tart a szülői házzal és nem csak a szülőértekezletek, fogadóórák és nyílt napok alkalmával segíti a szülőket gyermekeik egészségügyi problémáinak kezelésében, hanem családlátogatások során is.

A környezeti nevelés szinterei iskolánkban:

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben a tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat.

Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Így az élményszerű tanításra lehetőség nyílik.

Nem hagyományos tanórai keretben:

A tanév során minden osztály környezeti kirándulásra megy, az évszakhoz vagy a Dunántúli Tájvédelmi körzetben fellelhető növény és állatvilág tanulmányozásához kapcsoltn. Az éves osztálykirándulások és tábor alkalmával a tanítók és a szaktanárok a meglátogatott terület környezeti jellemzőit is átbeszéli a tanulókkal. A gyerekek olyan versenyeken indulnak, ahol a környezet- és természetvédelem fontos téma (pl. Herman Ottó Verseny). Különböző akciókban veszünk részt: elemgyűjtés, faluszépítési akció. Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára.

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek.

A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat.

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk. Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait körül kell járnunk, meg kell világítanunk:

- a fenntartható fejlődés;
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések;
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései;
- alapvető emberi szükségletek;
- emberi jogok;
- demokrácia;
- elővigyázatosság;
- biológiai és társadalmi sokféleség;
- az ökológiai lábnyom.

17. A sajátos nevelési igényű tanulók fogyatékoságához és típusához igazodó fejlesztő program

Általános iskolánk felvállalta a sajátos nevelésű igényű tanulók: enyhe értelmi fogyatékos, beszéd-fogyatékos valamint a pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési és tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók integrált iskolai nevelését és oktatását. A Nemzeti alaptantervben foglalt és a sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének oktatásának irányelveiben meghatározottakat - fejlesztési területek, nevelési célok, kulcskompetenciák, a tanulási területeken megfogalmazott célok, feladatok – általános iskolánkban alkalmazzuk.

A sajátos nevelési igényű program célja:

- a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg, segíti a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést;
- az iskola fejlesztési követelményei igazodnak a fejlődés lehetséges üteméhez;
- a tanulást megalapozó pszichikus funkciók, képességek, készségek kialakítása, fejlesztése kiemelt szerepet kap a teljes alapfokú oktatás szintjén, de különösen az általános iskola alsó tagozatán, illetve ha szükséges, a fejlesztés az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is visszanyúlik
- ; a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése és oktatása során a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél.
- – a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
- – az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- – a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érvényesítése érdekében:

- az iskola a szakértői véleményekre támaszkodva pontosan meghatározza a sérült képességek rehabilitációs célú korrekciójának területeit, a tartalmak kijelölésekor az egyes területeket módosítja, elhagyja, vagy új területeket von be a fejlesztésbe.
- a sérült képességek, készségek, kompetenciák habilitációs, rehabilitációs, célú korrekciójának területeit megismerjük és differenciáltan fejlesztjük;
- a nevelés-oktatás és fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű időbeli kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat figyelembe vesszük és biztosítjuk;

- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus
- A nevelés- oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeket biztosítjuk: tantárgyi helyi tantervek speciális fejlesztési módszereket tartalmazzák, tankönyvek, tanulási segédletek, differenciált, egyénre szabott tananyagok; tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök; fejlesztő helyiségeket biztosítjuk.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanuló

Ebbe a kategóriába tartoznak a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatásának alapelvei
A tanulók fejlesztésében törekedni kell

- a tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztési terv kialakítására;
- a komplex megközelítésre és módszerválasztásra;
- a fejlődési dinamika nyomon követésére.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt jelentőségű

- a tananyag adaptálása;
- tanulásmódszertani elemek beemelése;
- változatos tanulásszervezési módok, differenciált oktatásszervezés, projektmunka biztosítása;
- a tanuló szükségleteihez illesztett tanulási stratégiák megválasztása, a személyre szabott, tanulóközpontú tanulás;
- az értékelési eljárások megválasztása, a fejlesztő értékelés szükségessége;
- a társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének kiemelt támogatása az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó mindegyik tanulónál, ami lényeges elvi kiindulópontja a gyakorlati munkának;
- az egyéni tanulási utak megismerésének szükségessége, az adekvát pedagógiai támogatás tervezése céljából;
- a kronológiai életkorból adódó sajátosságok kiemelt figyelembevétele;
- az olvasást, írást, számolást megalapozó bázisfunkciók, különösen a nyelvi képességek fejlesztése;
- a környezet illesztése a gyermek szükségleteihez;
- érthető és követhető idői és téri struktúra kialakítása;
- átlátható és érthető szabályok kialakítása;
- a szülők bevonódásának elősegítése, a partnerségi viszony kialakítása és a pedagógusok, a külső, belső segítő szakemberek munkájának összehangolása, együttműködése.

Kiemelt feladatok a nevelés-oktatás során

- az optimális és támogató tanulási környezet kialakítása;
- előzetes tudás felmérése;
- érdeklődés, motivációs bázis felmérése;
- énhatékonyság erősítése az osztálytermi és egyéni munkán keresztül is;
- módszertani sokrétűség megvalósítása;
- differenciálás megvalósítása:
- a feladatok megoldásához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket megjelölése;
- a feladatok tartalmának a tanuló egyéni szükségleteihez, képességstruktúrájához és teherbírásához történő igazítása;
- egyénre szabott támogatás;
- személyre szabott értékelés, fejlesztő értékelés;
- a különbözőségeket az iskola az emberi viselkedés komplex környezeti hatások szerint alakuló sokféleségére utaló jellegzetességnek, az agyi érés, fejlődés változatos megnyilvánulásának (neurodiverzitás) tekinti;
- a gyógypedagógus és az iskolában különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, szakmailag egymást támogató tevékenysége.

Kulcskompetenciák fejlesztése az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanulók vonatkozásában:

Alapkompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében kiemelt jelentőségű az alapkompetenciák kialakítása: az olvasáshoz, íráshoz, szövegértéshez szükséges nyelvi funkciók, mennyiségi, számfogalmi (képességszintű, elvont számolás kis számköröktől kezdve), téri-vizuális és idői viszonyokban való tájékozódáshoz, valamint a mozgáshoz kapcsolódó ismereteknek, készségeknek és attitűdöknek a rendszere. Az alapkompetenciák fejlesztése elsősorban az alapozó négy évfolyam feladata, ugyanakkor az érintett gyermekeknél a felsőbb évfolyamokon átívelve szükséges a kompetenciák stabilizálása, a lemorzsolódás, korai iskolaelhagyás csökkentése érdekében is.

A tanulás kompetenciái

Kiemelt fejlesztési terület az érintett gyermekek aktív, önirányított tanulási kompetenciájának kialakítása a tanulási területeken átívelve. Tudatosítjuk a tanulóban az erősségeit és gyengeségeit/nehézségeit, valamint hangsúlyozzuk az eltérő információfeldolgozási stratégia és tanulási stílus másfajta útjait. A tanulóval közösen megtaláljuk azt a tanulási-kognitív stílust, mely illeszkedik képességmintázatához és személyiségéhez, s mellyel hatékony, önálló tanulóvá képes válni. A pedagógus a reális tanulási célok kitűzésében, a tanulási preferenciák megtalálásában támogatja a tanulót. Lényeges elem a kíváncsiság, önreflexió és önellenőrzés iránti igény felkeltése és fenntartása, valamint annak a megerősítése, hogy a tanulás természetes velejárója a hibázás, s ezt kellő belátással, türelemmel és problémaérzékenységgel erőforrássá lehet tenni. Lényeges továbbá a saját tanulásért érzett felelősségvállalás kialakítása, a kitartás erősítése és az érintett gyermekek kimozdítása a tanult tehetetlenségből, azáltal, hogy megélik saját kompetenciájukat és kontrolljukat a tanulási tevékenységük felett.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A tanulás-tanítás során kiaknázzuk a kommunikációs helyzetekben meglévő fejlesztési lehetőségeket a kommunikációs kompetenciák gyakorlására (mások arckifejezésének, érzelmeinek leolvasása és értelmezése; a másik hanghordozásának, hangsúlyának, hangerejének észlelése, ezek jelentésének, üzenetének értelmezése; a gesztusok, testbeszéd felismerése, értelmezése) a metakognitív viselkedési stratégiák kialakítására, például kooperatív technikák, projektmunkák alkalmazásával.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák kiváló lehetőséget kínálnak az érintett tanulók hatékony információszerzésére, a kompenzációs utak megtalálására. A szövegszerkesztő, a bemutatókészítő, az adatkezelő, az adatfeldolgozó, a grafikus, hang-, videoszerkesztők hatékonyan használhatók fel a tananyag adaptálására, ezáltal a nehézségek leküzdésére, valamint tehetséggondozásra. Fontos, hogy tisztában legyenek a digitális technológiák alkalmazásának jogi és etikai alapelveivel, megtanulják, hogyan lehet megvédeni a magánszférát, a személyes adatokat és a digitális identitást.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

Valós, érdeklődési körükbe eső problémamegoldás során megtanulják alkalmazni az analízáló, szintetizáló és algoritmizáló gondolkodási formákat, valamint az induktív (rávezető, egyediből az általános felé mutató), deduktív (levezető, általánosból az egyedire mutató) és abduktív (hipotézisalkotás, célja a magyarázat) következtetések szabályait, alkalmazási területeit.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarban érintett gyermekek gyakran nehezen boldogulnak családi és intézményi kapcsolataikban, nehezítettek lehetnek a felnőttekkel és kortársakkal való társas interakciók. A kortárs közösség a tanulási, viselkedésszervezési problémáik miatt kevésbé elfogadó lehet velük szemben, ezért mindenképpen támogatni szükséges a kapcsolati hálók kiépítését, fenntartását. Fontos, hogy megtanulják az érzelmek és más szociális jelzések felismerését, a metakommunikatív jelzések megértését, az érzelmek, vágyak, célok, gondolatok megfelelő kifejezését és értelmezését. A kortárs kapcsolatok kiépítéséhez és fenntartásához szükséges készségek fejlesztésével, a kapcsolatépítés ösztönzésével lehetőség adódik a szociális viselkedéselemek fejlesztésére, gyakorlására. Lényeges az érintett tanulók kimozdítása az esetleges passzivitásból, az iskolai életben való aktív részvétel támogatása. Támogatjuk a tanulóban a felelősségvállalást, a gondoskodást, a segítőkészséget, az empátiát, a toleranciát, az együttműködést, a szolidaritást, a kockázatvállalást, a konfliktushelyzetekben az aszertivitásra támaszkodó konfrontációt is.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai átélés élménye és a művészi önkifejezés lehetősége az érintett tanulók rezilienciáját és rekreációját támogatja. Így a kreatív tevékenységekbe történő aktív bekapcsolódás lehetősége elengedhetetlen eszköz a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében hangsúlyos szerepe van az iskola pályaorientációs tevékenységének, hogy a tanulók és szüleik megismerjék a továbbtanulási, szakmatanulási opciókat, a felvételi rendszerben adható többlettámogatási, méltányossági lehetőségeket. Kellő figyelmet fordítunk a sikerorientáltságra, az innovációs készség kialakítására.

A mozgásszervi fogyatékos tanuló

Gyógypedagógiai értelemben azokat a személyeket tartjuk mozgáskorlátozottaknak, akiknél a mozgásszervrendszer (tartó-: csont-, ízületrendszer és/vagy mozgató-: izom-, idegrendszer) veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara következtében olyan jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, amelynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés, és a szocializáció csak nehezített körülmények között lehetséges.

A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása, képességeik tervszerű fejlesztése során az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, az individuális szükségletekhez igazodik mind a pedagógiai tevékenységek, mind a környezeti adaptációk tervezése, megvalósítása.

A mozgáskorlátozott tanulók nevelésének-oktatásának céljai, kiemelt feladatai

A tanulóknál kialakítjuk, hogy hogyan viszonyuljanak mozgásállapotukhoz. Fontos, hogy megismerjék saját értékeiket, hogy életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, képessé váljanak a környezet és a munkaerőpiac elvárásainak megfelelő magatartásformákra, értékrend kialakítására, amelyek a társadalmi beilleszkedés alapját biztosíthatják. A tanulókat ösztönözzük arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, elősegítjük, hogy mozgáskorlátozottságuk ellenére kialakuljon a fizikai aktivitásra, a szabadidő aktív eltöltésére kész, az egészséges életmód kialakításához szükséges magatartás és szokásrendszer, a sportolás iránti igény. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megőrzésére, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére!

Kompetenciafejlesztése mozgáskorlátozott tanulók esetében

A mozgáskorlátozott tanulók esetében a gyors, cselekvőképes alkalmazkodás, illetve az élethosszig tartó tanulásra való felkészülés érdekében valamennyi kompetencterület fejlesztése kiemelt fontosságú. A kompetenciafejlesztés folyamatában a tevékenységek kivitelezését, illetve a különböző helyzetekben való részvételt biztosító eljárások, technikák alkalmazása szükséges annak érdekében, hogy a mozgáskorlátozott tanulók is képesek legyenek a hatékony alkalmazkodásra, a környezet befolyásolására.

Alapkompetenciák

Az alapkompetenciák magukban foglalják azoknak a beszédhez, íráshoz, szövegértéshez, a mennyiségi, téri-vizuális és idői viszonyokban való tájékozódáshoz, valamint a mozgáshoz kapcsolódó ismereteknek, készségeknek és attitűdöknek a rendszerét, melyek lehetővé teszik a használható tudás megszervezését. A mozgáskorlátozott tanulóknál az alapkompetenciák fejlesztése, mint előkészítő folyamat kiemelt szerepet kap az iskolai nevelés-oktatás során.

A tanulás kompetenciái

A tapasztalati alapozás lehetőségeinek megteremtésével, életszerű tartalommal, a kíváncsiság, érdeklődés és megoldási késztetés felkeltésével és megtartásával stabil motiváció érhető el az egyéni tanulási formák kialakulásához. Fontos, hogy a mozgáskorlátozott tanuló az aktív, önirányított tanulás kompetenciáit az élet különböző területein változatos helyzetekben és szerepekben, önállóan, valamint másokkal is együttműködve alkalmazza céljai megvalósítása érdekében. Fontos, hogy a tanulók az iskolai évek során sajátítsák el az önálló tanulást segítő eszközök (pl. számítógép, internet, elektronikus és iskolai könyvtár) készségszintű használatát. A hatékony tanulási módszerek elsajátítása magában foglalja a csoportos tanulás módszereit, a kooperatív tanulási technikát vagy a távoktatást.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A szóbeli kommunikáció érintettsége esetén szükséges lehet a logopédiai kezelés, a beszédterápia eljárásainak alkalmazása. Az írásbeli kommunikáció akadályozottsága az infokommunikációs eszközök használatával kompenzálható. A kifejező beszéd fontos alkotóeleme a mimika, a beszédet kísérő kéz- és testmozgások, melyek kivitelezésének akadályozottsága esetén a tanulók mozgásfejlesztésébe is integráljuk mindezek fejlesztését.

Az idegen nyelvi kommunikáció terén a differenciálásra, a tananyag és a taneszközök adaptálására leginkább az idegen nyelvi olvasás és írás bevezetése előtti oktatási időszakban van szükség. A mozgásos játékokban, feladatokban differenciálásra vagy adaptálásra törekszünk. Az eljátszással, utánzással, hangeffektusokkal, manipulációval járó tevékenységekben és az azokkal kapcsolatos elvárásokban is az érintett tanuló képességeihez alkalmazkodunk.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetencia megfelelő szintje biztosítja a mozgáskorlátozott tanulók részvételét szinte valamennyi élethelyzetben. A nevelés-oktatás során az információs-kommunikációs technológiák használatának olyan szintű és minőségű elsajátítása szükséges, ami alkalmassá teszi a tanulókat az önálló ismeretszerzésre, az információk kritikus szűrésére, azok feldolgozására és kreatív használatára. A digitális kompetenciák megfelelő szintje lehetővé teszi a digitális platformokon folytatott kommunikációt, együttműködést, valamint hozzájárul ahhoz, hogy a mozgáskorlátozott tanulók digitális tartalmakat legyenek képesek létrehozni. Mozgáskorlátozottság esetén sokszor speciális, illetve adaptált eszközök használata szükséges (speciális egér, klaviatúra, szoftverek stb.).

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A problémamegoldó gondolkodás, a mennyiségi és minőségi adatgyűjtés, az adatok rendszerezése, az információk különböző logikai módszerekkel történő átalakítása, értelmezése és elemzése hozzájárul az önálló életvitel, az önrendelkező életforma kialakulásához, így a kompetenciafejlesztés kiemelten fontos területe. Az egyes jelenségek közötti összefüggések felismerése, értelmezése és gyakorlati alkalmazása révén a tanuló a mindennapi életet érintő kritikus helyzetekben megalapozott tényekre és bizonyítékokra támaszkodó döntéseket hoz.

A személyes és társas kompetenciák

A személyiség építésének és a lelki egyensúly fenntartásának egyik eszköze a lehetőségek szerinti önállóságra nevelés. Fontos, hogy a mozgáskorlátozott tanulóknak legyenek céljai különböző területeken, mikro-, illetve makrociklusokra tervezzenek, ezáltal belső motivációjukat folyamatosan alakítsák, fejlesszék, majd a folyamat végén értékeljék teljesítményüket. Fontos, hogy közös munkában vállaljanak feladatot, ismerjék a csoportban betöltött szerepüket.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A mozgáskorlátozott tanuló harmonikus fejlődésének és önkifejezésének egyik fontos eszköze a rajzolás, festés, zene, mozgás, dramatikus interakció, tánc és egyéb alkotótevékenységek. A megfelelő eljárások, módszerek, testhelyzetek, eszközök megtalálása hozzásegíti a mozgáskorlátozott tanulót, hogy önmaga is kreatív alkotásokat hozzon létre, valamint hogy megtapasztalja az esztétikai átélés és a művészi önkifejezés hatásait.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A reális önismeret, a megfontolt és minden körülményt figyelembe vevő pályaorientáció hozzájárulhat a megvalósítható pályakép, az önálló életvitel, az alkotó életforma kialakításához.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai értelemben a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okokra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a tartósan kedvezőtlen környezeti hatások miatt a neurológiai érés lelassulása folytán tartós, átfogó tanulási problémákat mutatnak.

Nevelési-oktatási szakaszok és kiemelt pedagógiai feladatok

Az alapfokú képzés első szakaszának (alsó tagozat: 1–4. évfolyam) feladatai

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára az 1–4. évfolyamon a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéketli tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosítani a pedagógiai folyamatot. Az iskolába lépéskor a tanulók átlagosan 5-10 percet képesek koncentrálni, ezért a tanóra felépítésénél erre figyelemmel kell lenni. Várhatóan a 4. évfolyam végére sem tudnak egy teljes tanórát koncentráltan végigdolgozni. A tanulók iskolakészültsége eltérő, ezért a tanulási feladatok jellege, összetettsége és a megvalósításhoz szükséges idő különbözik. Az alsó tagozat 1. évfolyamán javasolt egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. A nagyobb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság

mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban, egyre önállóbb tanulási tevékenységre készíteti a tanulókat. A nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie.

Az alapfokú képzés második szakaszának (felső tagozat: 5–8. évfolyam) feladatai

Kiemelt feladat az alsó tagozat módszertanának további alkalmazása, hogy lehetővé váljon az alkalmazható tudás megszerzése. Fontos, hogy a tanulás iránti motiváció az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében – megfelelő tanulási környezetben – hosszabb ideig megmarad, mint a többségi tanulóknál, így erre még felső tagozatban is lehet építeni. A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik továbbá az önálló tanulási tevékenység. A tanulás-tanítás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is. Ezek a gondolkodásbeli szintkülönbségek egyéni fejlettségtől függően az értékelési területek és szintek (kognitív, affektív, pszichomotoros) megválasztását is befolyásolhatják.

Kiemelt kompetenciaterületek az enyhe értelmi fogyatékos tanulók vonatkozásában:

Alapkompetenciák

Az írás, olvasás, számolás, a térben és időben való tájékozódás, valamint az IKT-eszközök alapszintű használata lehetővé teszi, hogy az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képes legyen önálló ismeretszerzésre. Fontos a tanuló pozitív viszonyulásának kialakítása a feladatokhoz és az élethelyzetekhez. Ezen feltételek megteremtése az egész nevelési folyamaton végighúzódik.

A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni, amit az alapkompentenciák biztosítanak. A tanulót támogatjuk abban, hogy megtalálja saját érdeklődési körét, hogy minél több tanulási technikát megismerjen, és ezek alapján képessé váljon majd saját tanulási stratégia kialakítására. Segítjük a tanulót abban, hogy lehetősége legyen a metakogníció (gondolkodásról való gondolkodás) gyakorlására, tudatos alkalmazására, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítására.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a közlés és befogadás szóbeli ágát javasolt a középpontba állítani. Az anyanyelv elsajátítása során – a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett – alapelv, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit. Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja meg a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembevételével) a beszédnek mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja.

Az idegen nyelvi kommunikáció mint kiemelt kompetenciaterület az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, a figyelem, az emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg. A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a nagyobb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, a játékos helyzetekben történő megvalósításra, a helyzetgyakorlatokra. Törekedni kell a digitális technológia kínálta eszközök, lehetőségek kommunikációs célú alkalmazására.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák elsajátítása, felhasználói szintű alkalmazása az esélyegyenlőség megteremtése és a minél önállóbb életvitel támogatása szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. Az online zaklatás gyakori megjelenése miatt a tanulóknak ismerniük kell a biztonságos eszközhasználatot, valamint a digitális tartalmak létrehozásával kapcsolatos etikai szabályokat is. A munka, a szabadidő és a tanulás egész életen át ívelő folyamatai során a digitális eszközök használata, az így megszerzett információk feldolgozása és alkalmazása is a digitális kompetenciákat igényli. A tanulók számára fontos a megbízható információk, az online biztonság, a digitális eszközök társadalmilag elfogadott formáinak alkalmazása a kommunikáció során, illetve azok alapvető szabályainak ismerete a társadalomban való részvétel érdekében.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia fejlesztése során lehetőség nyílik a problémamegoldó gondolkodás, valamint a kognitív képességek fejlesztésére. A matematikai kompetencia fejlesztésével az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képessé válik a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak

felfedezésére, valamint a tapasztalatok útján megszerzett tudás praktikus felhasználására a mindennapi élet különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanulás-tanítás folyamatában döntően a mindennapok során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt, a konkrét élethelyzetekhez kötött tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása, valamint a mindennapokban használható tudás biztosítása.

A természettudományos kompetencia fejlesztése során az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világnézet kialakítása a feladat.

Fontos a mindennapi életet érintő, konkrét tényeken, tapasztalatokon alapuló egyszerű következtetések levonásának és az erre alapozott döntéshozatalnak a tanítása.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanulókat támogatjuk a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában, ehhez elengedhetetlen a pozitív énkép és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képessége. Az eltérő képességeknek megfelelően felkészítjük a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta kihívásokra. A tanulóknak ismereteket kell szerezniük a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás, valamint a rövidebb és hosszabb távú élethelyzetek tervezése kapcsán.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók felkészülnek a közügyekben való aktív részvételre. A társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciái fejlesztése során a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítjuk. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést, a felelős társadalmi részvételt.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés, a nyitottság, az értékítélet kialakítása.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A tanulási-tanítási folyamatban az enyhe értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. A munkavégzésre való szocializálás, a munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, az önálló életvezetés megalapozása a társadalmi beilleszkedés fontos eleme.

A beszéd-fogyatékos tanuló

Beszéd-fogyatékosok csoportjába tartozik minden olyan tanuló, aki a beszéd és/vagy nyelv receptív folyamatainak (beszédfeldolgozás, beszédértés, nyelvi megértés) vagy expresszív folyamatainak (beszéd és nyelvi kifejezés, produkció) szerveződésében súlyos fejlődési eredetű vagy szerzett zavart mutat.

A beszéd-fogyatékos (beszéd- és nyelvi fejlődési vagy szerzett zavarral küzdő) tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei

A beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanuló képességfejlődését, személyiségének harmonikus alakulását a megfelelő személyi, tárgyi és módszertani feltételekkel, (inkluzív) szemléletű iskolánkban biztosítjuk.

Az alapfokú képzés első szakaszának (1–4. osztály) feladatai

Az alsó tagozaton a tanulási folyamat sikeressége döntően a tanító és a gyermek szeretetteljes elfogadáson alapuló bizalmi kapcsolatán alapul. Amely folyamatban a tanuló oldott légkörben, az idő okozta nyomást a minimálisra csökkentve kellő gyakorlási lehetőséget kap, a tanító pedig a hibázást a tanulási folyamat természetes velejárójaként értelmezi, így egészséges önértékelés és önbizalom, és igényesség alakul ki a tanulóknál. A tanító a tanterv lényeges elemeit kiemeli, és a tanulók egyéni adottságaihoz igazítva szervezi a nevelési-oktatási folyamatot.

Az alapfokú képzés második szakaszának (5–8. osztály) feladatai

Törekszünk a kognitív funkciók, kiemelten a deduktív, az induktív és a problémamegoldó gondolkodás és a nyelvi funkciók közös fejlesztésére, ez segíti az elvonatkoztatási folyamatot, a jelenségek mélyebb megértését. Minden tantárgyban a szaktanár a gyógypedagógussal egyeztetve prioritásokat jelöl ki az egyes témakörökön belül. Ehhez és a tanuló egyéni adottságaihoz illeszkedve választjuk meg a feldolgozás lehetséges útjait.

Kiemelt kompetencia-területek a beszéd-fogyatékos tanuló vonatkozásában

A széles körű kompetenciafejlesztés az SNI tanulók esetében megelőző, preventív és kiegyenlítő, kompenzációs jelleggel egyaránt bír, ezért minden életkorban a szokásosnál is hangsúlyosabb célként szolgál. A tanuláshoz szükséges alapkészségek és -képességek intenzív, legalább az iskola alsó

tagozatának végéig elnyújtott megerősítő, elmélyítő fejlesztése egyfelől a tanulási hátrányok kialakulásának megelőzését, másfelől a következményes emocionális és viselkedészavarok lehetőség szerinti elkerülését biztosítja.

Alapkompetenciák

Az alapkompetenciák minősége egész életre meghatározza az ember tanuláshoz, ezáltal az emberi kultúrához való viszonyát. Kialakításuk a beszéd- és a nyelvi zavarok többségénél tágabb időintervallumban, hézagmentesen, kis lépésekben, hosszabb gyakorlási és látenciaszakaszokkal valósul meg. A célcsoporton belül a beszédfejlődési zavart mutató gyermekeknél gyorsabb (kivéve a diszpraxiákat), a nyelvfejlődési zavart mutató tanulóknál lassabb tempóra, a tipikustól eltérő dinamikára, pl. fejlődési elakadásokra lehet számítani. A legnagyobb kockázatot az olvasás, írás, helyesírás, szövegértés, szövegalkotás, a matematikai fogalmak tanulása jelenti. A tudásvágy és a tanulási motiváció megtartása érdekében sikerorientált, apró, de biztos lépésekben haladó stratégiát választunk, sok gyakorlással, ismétléssel. Az írott nyelv elsajátításához szükséges kommunikációs és nyelvi készségek folyamatos fejlesztése megelőzi és kíséri az olvasás- és írástanulást a teljes alsó tagozaton át. A biztos nyelvi és írott nyelvi alapozásra épül később az egyes szaktárgyak speciális szókinccse, nyelvezete. Ezek olvasása, megértése, szóbeli és írásbeli szövegalkotásban való használata szintén következetes gyakorlást igényel, azonban minőségileg új szintre emeli az alsó tagozaton megszerzett alapkompetenciákat. Ez a szaktárgyak értő, összefüggéseket felismerő tanulásának előfeltétele.

A tanulás kompetenciái

A beszédfejlődési zavarral küzdő tanulók tanulási kompetenciáinak fejlesztése nem tér el jelentősen a tipikus fejlődésű gyermekekétől. A nyelvfejlődési zavart mutató tanulók számára a zavar sokszínű tüneti képe miatt egyénileg szükséges azonosítanunk a hatékony tanulási utakat. Kisiskoláskorban az utánzásra épülő tanulási kompetenciából indulunk ki. A biztos utánzás kialakítása az alsó szakaszban még tart, de vele párhuzamosan egyre nagyobb jelentőségre tesz szert az önálló munka. A tanulót – önmaga erősségeinek és nehézségeinek megismerésén finoman, de folyamatosan dolgozva, sokféle megismerési-tanulási utat megmutatva – segítjük a számára leghatékonyabb tanulási formák felismeréséhez. A tanulási folyamatok nehezítettsége és „energiaigényessége” miatt kiemelten kell figyelünk a tanuló motivációjának fenntartására, az érdeklődésére számot tartó tanulási célok megválasztására.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A fejlesztés fő iránya a kommunikációs-nyelvi intervenció. A kommunikációs szándék jelen van, de többnyire a nyelvi (írott nyelvi), néhol a vokális (pl. hangsúly, hanglejtés, tempó, hangszín) vagy a metakommunikáció (pl. gesztus, mimika, térköz) is akadályokba ütközik. A beszéd- és/vagy nyelvi zavart mutató tanulóknál a kommunikáció mindhárom csatornáján a társas kapcsolatok kialakításához és fenntartásához megfelelő kompetenciákat alakítunk ki.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák fejlesztésének a beszédfigyelmetes populáció szempontjából két kiemelt területe van. Az egyik, az egyre korábban rutinszerűvé váló eszközhasználat a kommunikációs akadálymentesítést jelentősen megkönnyíti. A különféle szövegszerkesztők, felolvasó programok, hangzóbeszédet felismerő applikációk, fordítóprogramok, szinonima- és idegen nyelvi digitális szótárak, képszerkesztő alkalmazások széles tárháza áll rendelkezésre. Különös gondot fordítunk arra, hogy az információözönből a tanuló képes legyen a szükséges információk kiszűrésére, rendszerezésére, más információkkal való összevetésére, és az érvényes, valamint az álinformációk elkülönítésére. Fokozottan ügyelünk arra, hogy a tanuló csak olyan és annyi információt gyűjtsön, amit nyelvi készségei, érzelmi és értelmi fejlődése aktuális szintjén képes feldolgozni, megérteni és alkalmazni.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A társuló zavarokkal nem küzdő, nyelvfejlődési zavart mutató tanulók erőssége lehet a praktikus gondolkodás, a képi gondolkodás, a természettudományos jelenségeket és folyamatokat átlátó gondolkodás, a matematikai gondolkodás vagy az intuitív gondolkodás. Ezek fejlesztése a tehetséggondozás része is lehet. Ehhez célszerű az induktív út, ahol nem túl összetett nyelvi műveletek végzésével jutunk a következtetéshez, hipotézishez, amit aztán újra kiteszünk a gyakorlat próbájának. Az érintett tanulók a szövegértési folyamatok közben megnyilvánuló gondolkodási műveletek közül is az ábrákhoz, képekhez kapcsolódó feldolgozási folyamatokban és az egyszerű információk kikeresésében a legeredményesebbek. Az írott vagy beszélt nyelv feldolgozásakor nehezen találják meg a különböző mondatok között rejlő összefüggéseket. A metaforikus gondolkodás sem az erősségük.

Nyelvi kifejezőkészségük fejlesztésére azért is szükség van, hogy a belső képekből származó önálló gondolataikat minél teljesebb formában közölhessék.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes kompetenciák fejlesztése a tanuló önmagáról alkotott részletgazdag, reális belső kép kialakításával és az önmaga észlelési és mozgásos funkcióinak felfedezésével kezdődik. A testtudat és a téri tájékozódás szempontjából gyakran érési késést mutató beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanuló számára még kisiskoláskorban is ez a legfontosabb feladat. Lényeges, hogy a gyermeki személyiség mozgásában szabadnak, ezzel végtelen lehetőséggel bírónak és alkotóképesnek élje meg önmagát. Minél több a mozgásos játék és alkotás, annál pontosabb lesz a mozgás, cselekvés kontrollja is. A gyermek az alkotó folyamatokban megtapasztalja a fantázia kibontakozását, később pedig ennek segítségével éli meg saját lelki-érzelmi működéseit. A kamaszkorban szintén a belső képekhez kapcsolódva figyel fel önmaga gondolkodására. Ahogyan a kisiskolás uralni igyekszik mozdulatait (pontos koordináció, finommotoros működések), a kamasz úgy tanulja kordában tartani érzelmeit, indulatait, a fiatal felnőtt pedig már fegyelmezni képes saját gondolkodását, ítéletalkotását. Ezeket a kompetenciákat tanulóinknál nem verbális tanítási módszerekkel, magyarázatokkal, inkább mintaadás útján fejlesztjük. Az iskolai és osztályközösségben biztosítjuk, hogy megtapasztalják a nyitottságot, a befogadást, a kölcsönös figyelmet és toleranciát, a bizalommal teli, nyílt kommunikációs légkört, ez a minta meghatározó lesz későbbi életükben is, érdeklődők és érzékenyek maradnak a társadalmi jelenségek iránt.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az alkotás a fent említett személyiségfejlesztő hatás mellett akadálymentes kifejezési csatornát jelent a beszéd- és nyelvfejlődési zavarral élő tanuló számára. Ebben a kifejezési módban kompetensnek éli meg önmagát. A csoportos vagy egyéni formában végzett művészeti tevékenységek, komplex művészeti foglalkozások vagy zenei improvizáció a dadogás, a hangképzési zavar kezelésének hatékony módja lehet. A másodlagos pszichés vagy magatartási zavarok oldásában is jelentős szerepet játszik a művészi alkotó folyamat vagy a művészeti alkotások szemlélése. Az ének-zene tanulás a gyakran érintett auditív feldolgozóképeség fejlődéséhez járul hozzá. A művészeti alkotás során jelentkező „flow élmény” segít a kialakult belső feszültségek oldásában, az érzelmi terhelés elengedésében.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A társadalmi integrációban több kompetencia is fontos szerepet játszik, pl. az alapkompentenciák, a személyes és társas, a kommunikációs, a kreatív alkotás, önkifejezés és a tanulási kompetenciák. Ezek fejlődése a munkavállalói kompetencia több területét is megszólítja. A társadalmilag hosszú távon hasznos munkavállaló: kreatív, adaptív, képes az élethosszig tartó tanulásra, gördülékenyen kommunikál, képes használni a digitális rendszereket. Jó problémafelismerő és -megoldó képességgel rendelkezik. A beszéd- és nyelvi zavarral élő tanuló kompetenciáit kiegyenlítően fejlesztjük ezáltal növekszik a sikeres társadalmi integráció esélye.

18. Innovatív oktatásszervezési eljárások

Projektoktatás

A projektoktatás fogalma: A projekt olyan oktatásszervezési eljárás, amely az oktatás menetét gyakorlati problémák megoldása köré csoportosítja.

A projektoktatás tartalma: Sajátos tanulási egység, technika, a megismerés fő forrásává az önálló és csoportos tapasztalást teszi. A tanulók egy-egy problémának a lehető legtöbb összefüggését és kapcsolódási pontját is felfedjék. A passzív befogadó és feldolgozó magatartás helyett, a saját meglévő képességek, viselkedésformák kipróbálására, és újak kialakítása.

A projekt módszer fő értéke a munkafolyamat: a gondolkodási folyamat, a gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása.

A projektoktatás fő jellemzői: Mindig alkotó jellegű, megismerési cselekvési egység. Mindig komplex, feltételezi a tanárok és diákok partneri együttműködését, a differenciálás eszköze.

Intézményünkben minden évben aktualitásnak megfelelően egy-egy középtávú projektet valósítunk meg, amelyekben a projektoktatás technikái közül alkalmazzuk a kreatív, felfedező kutató technikákat, az együttműködésre készítető technikákat és a tanulói kezdeményezésre épülő technikákat egyaránt.

Támogatjuk, hogy tanórai keretben is megvalósuljon a projektoktatás, hogy a módszertani sokszínűség és minél szélesebb tanulói személyiségfejlesztés ezzel is biztosított legyen.

Témahét

A központilag felajánlott, projektoktatást lehetővé tevő témahetek megvalósításában részt vállalunk az adott témához kapcsolódó összefüggő tanítási órák, egyéb foglalkozások megszervezésével. A témahetek közül egy adott tématerület vállalását, kiválasztását az éves munkatervben tervezzük meg minden tanév elején.

EFOP-3.3.5 Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program megvalósítása

A „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása a Szekszárdi Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben” című projektben elsajátított tematikus informális és nem formális tanulási alkalmakhoz kapcsolódó módszertant és élménypedagógiai módszereket az egyéb foglalkozások körébe beépítjük. Az alkalmazásra kerülő élménypedagógiai módszereken alapuló közösségi programok megalapozzák az informális és nem formális tanulási folyamatok megjelenését és beágyazódását az általános iskolai nevelési-oktatási folyamatokba. A megújuló pedagógiai kultúra hatására javul iskolánkban a tanulási folyamat résztvevőinek motiváltsága, elkötelezettsége, hatékonyabbá válik együttműködésük. A kidolgozott tartalmak és módszertan kreatív eszköztára és munkaformái (iskolánkban a művészeti nevelés és az életvezetés, családi életre nevelés, közösségi szerepvállalás - részleteiben kimunkált tematikus programok) hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanulás közösségi élménnyé váljon a gyermekek számára.

19. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Témazáró dolgozat

Egy vagy több tematikus egység lezárása utáni számonkérés, mely jellemzően az egész tanulócsoportot érinti. Idejét, a rá való felkészülés formáit a tanmenet rögzíti. Tanórán kell megírni, időtartalma legalább 45 perc. Ha jellege megengedi, pontokkal értékeljük, a dolgozatokat összegyűjtjük, és legalább a következő tanév végéig megőrizzük, alapvető statisztikai adatokat készítünk róluk. Követelményeit a tantervi követelményekkel összhangban állapítjuk meg, értékelését ennek szellemében végezzük. A dolgozat megírására a szaktanár a tanórán biztosítja a feltételeket. A félévi és év végi jegyek megállapításánál a témazáró dolgozatoknak kiemelkedő szerepe van, de ennek mértékének meghatározása a szaktanár kompetenciája. Ezt azonban az év elején minden pedagógus köteles írásban a tanulók tudomására hozni (ellenőrző könyv vagy füzet útján). Az íratás napját legalább egy héttel előbb be kell jelenteni. Egy tanuló naponta legfeljebb két témazárót írhat. Legfeljebb két hétig tarthat a javítása. A naplóban témazáró dolgozatként tüntetjük fel.

Szóbeli felelet

Szorgalmazni kell, mert erősen visszaszorulóban van. Az egyéni felkészülés és/vagy a házi feladat ellenőrzésére szolgál, ugyanakkor az óra eleji ismétlést is helyettesítheti. Alapkövetelmény, hogy a diák már az előző órán megtudhassa, hogy milyen témakörből kell felelnie, így a feleletét előre fel tudja építeni, az órán kapott szempontok alapján tudja tudását mobilizálni. Az értékelés szubjektivitását valamiféle pontrendszerrel, illetve az értékelésbe a tanulók bevonásával csökkenthetjük. Azonnal értékeljük. A feleletet a jegy mellett röviden szóban is értékeljük. A tanulóktól elvárjuk az önálló, folyamatos, szabatos kifejtést, de az elakadókat segíteni kell abban, hogy ismereteikről számot tudjanak adni. A tanári értékelés legyen pozitív: mutassa be a tanuló számára a fejlődési lehetőségeket. Témakörök lezárásánál több témakört is felöllelhet. Ismétlő kérdéssel a tananyag felidézését is szolgálja. Időtartama lehetőleg ne legyen hosszabb 6-7 percnél. A szóbeli feladatok kifejtése, illetve tanári értékelése során nem szabad a tanulót megszegényíteni, megalázni.

Röpdolgozat, számonkérő dolgozat

Kisebbségi egységek számonkérése változatos írásos formában. Érintheti az egész tanulócsoporthat, vagy annak egy részét. Célja a tanulók tudásának ellenőrzése, nem lehet fegyelmező jellegű. Erre is igaz, hogy legfeljebb két hétig tarthat a javítása.

Egyéb formák

Minden más olyan forma alkalmas lehet a tanulók értékelésére, amely visszatükrözi a tanuló tudását, kreativitását, rátermettségét és a követelmény-rendszerrel összhangba hozható. Alapkövetelmény még az, az adott tantárgyi kompetenciákkal is szoros kapcsolata kell, hogy legyen, és az értékelés is ezen kell, hogy alapuljon. Ilyen formák lehetnek például a projektmunkák, prezentációk, transzparenszek, kiselőadások, esszék, egyéni megfigyelések, kísérletek, mérések. Az újszerű tanulószervezési eljárások - projekt, témahét, több hetes projekt – bevezetésével bővült az értékelhető önálló és közös produktumok köre, lehetőséget nyújtva a munka világára inkább jellemző feltételek közötti megismerésre.

Általános iskolai tanév végi vizsga

A 6. és 8. évfolyamok végén idegen nyelvből, magyar nyelv és irodalomból, matematikából írásbeli vizsgát tesznek tanulóink. A helyi belső év végi vizsga eredménye háromszoros súlyú osztályzatot jelent. A vizsgakövetelmények a helyi tantervre épülnek. A témaköröket, illetve a tételeket a munkaközösség állítja össze, azokat a tanulók legalább három hónappal a vizsga előtt megismerik. A vizsgáról hiányozni csak alaposan indokolt és igazolt esetben lehet, az elmaradt vizsgát pótolni kell. A vizsga várható időpontja június eleje. Akinek a matematika illetve szövegértési kompetenciamérési eredménye eléri az 50 %-ot, idegen nyelvből a 60%-ot, az a megfelelő helyi év végi vizsga alól felmentést kap.

A számonkérés formái	A számonkérés fajtái
szóbeli	Önértékelés, társak munkájának értékelése, hangos olvasás, szóbeli felelet, kiselőadás, beszámoló, feladatmegoldások a táblánál, kísérletelemzés, közös vagy egyéni éneklés, ritmizálás, szolmizálás, memoriterek: vers és prózamondás, műelemzés, folyamatábrák, táblázatok, térképek értelmezése, szókincs ellenőrzés (német), ellenőrző beszélgetés egy adott témáról, beszélgetés, összefüggő felelet, kiselőadás, csoportmunka esetén összefoglaló előadása, dramatizált jelenetek stb.
írásbeli	feladatlap, teszt, dolgozat, témazáró, házi feladat, házi dolgozat, füzet, munkatankönyv, munkafüzet, IKT eszközökkel készített tanulói prezentációk, képgyűjtemények. felhívó plakátok, hírek, képek készítése, gyűjteménybe rendezése stb.
gyakorlati	munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény, mérési gyakorlat, kiállítás

Az általános iskolában az értékelésnél használt dokumentumok

Évfolyam	Évközben	Félévkor	Tanév végén
1. évfolyam	Tájékoztató füzet, napló	Értékelő lap, napló	Értékelő lap, napló, törzslap
2. évfolyam	Tájékoztató füzet, napló	Tájékoztató füzet, napló	Bizonyítvány, napló, törzslap
3-4. évfolyam	Tájékoztató füzet, napló	Tájékoztató füzet, napló	Bizonyítvány, napló, törzslap
5-8. évfolyam	Tájékoztató füzet, napló	Tájékoztató füzet, napló	Bizonyítvány, napló, törzslap

20. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok elvei és korlátai

Esélyegyenlőség / méltányos oktatásszervezés: Biztosítjuk az intézmény szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést, kiemelten: a tanulószobai és napközis foglalkozás, a szakkörök és a diákkörök, a szervezett kulturális/ szabadidős és szülői programok, könyvtár/ informatikai eszközök használata esetében. A tanulószobai, a napközis foglalkozás és az informatikai hozzáférések segítségével az iskolában megfelelő pedagógiai környezetet kínálunk a családi háttér kompenzálására a tanulás, a házi feladat elkészítéséhez.

A házi feladatok kitűzésének elvei és gyakorlata

Kötelező házi feladat

A házi feladat céljai:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat
- készség szintig gyakorolni a tanult algoritmusokat
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában
- alkotó munkát végezni valamely témában

Szóbeli házi feladat

Tananyaghoz kapcsolódó:

- elnevezések – szakkifejezések,
- fogalmak – összefüggések,
- szabályok – törvények ismeretek, melyet az óravázlat ill. a tankönyv tanár által kijelölt részei tartalmaznak,
- kötelező olvasmány, melyet a magyar nyelv és irodalom tanterv évfolyamonként megjelöl,
- tananyaghoz kapcsolódó, az ismeretek elmélyítését szolgáló szemelvények, ajánlott irodalom,
- memoriterek – melyet a szaktárgyi tanterv megjelöl.

Írásbeli házi feladat

Tankönyv, munkafüzet, feladatgyűjtemény, iskolai füzet, tanító – tanár által kijelölt feladatainak megoldása.

Tananyag szerves részét képező fogalmazások, írásbeli elemzések, gyűjtőmunkák elkészítése.

Általános rendelkezések a kötelező házi feladatra vonatkozóan:

A szóbeli és írásbeli házi feladat mindenkor szervesen kapcsolódjon a tanóra anyagához, témájához. Célja minden esetben a tanórán szerzett ismeretek megszilárdítása, elmélyítése és a tantárgyi készségek begyakorlása.

A rendszeres írásbeli házi feladat mennyisége átlagosan tantárgyanként fél óránál több felkészülést ne követeljen a tanulótól. Hétvégére (péntekről - hétfőre), valamint tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikra szokásos.

A házi feladatot elmulasztók a tanító és a szaktanár által kidolgozott rendszerű elmarasztalásban részesülnek. Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint:

- nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag nem értéséből fakad,
- meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának a lehetőségét, ha önhibáján kívül (igazolt betegség) mulasztotta azt el,
- a hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem értékelhető elégtelennel (Érdemjegyet csak tudásra adunk. Az el nem készített feladattal tudásszint nem mérhető. A házi feladat elvégzésének hanyagságból történő elmulasztásakor pedagógiai eszközöket és módszereket alkalmazunk. Ez lehet feleltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megíratása, pótfeladat kitűzése, stb.).

A házi feladat ellenőrzése, megbeszélése következetes legyen a legközelebbi órán.

Módszere lehet: a tanulók önellenőrzése, a tanító - tanár javítása.

Félévente minden nevelő kötelessége tanítványai füzetét, írásbeli munkáját legalább egyszer áttekinteni. Alsó tagozaton – különösen első osztályban – az eredményes készségfejlesztés érdekében havi gyakorisággal.

Írásbeli házi feladat értékelése - tartalmi és formai szempontból - egyaránt fontos, ezt a nevelő szóban és írásban is közölheti a tanulóval.

Korrektció:

Tartalmi vagy formai igénytelenség esetén a feladat újra íratása.

Hibás feladatmegoldás javítása egyéni esetben.

Osztályt érintő általános hiba esetén újratanítás, hiányosságok pótlása.

Szorgalmi (házi) feladat

Minden esetben a tanuló önkéntes vállalása alapján történik.

Szóbeli szorgalmi házi feladat:

Vállalt kiselőadás a tananyaghoz kapcsolódva.

Ajánlott olvasmány – melynek a jegyzékét a magyar nyelv és irodalom tanterv megjelöl évfolyamonként.

Házi és felmenő versenyekre való felkészülés.

Írásbeli szorgalmi házi feladat

Képességek fejlődését, tehetség fejlesztését, kibontakozását elősegítő feladatok megoldása.

Levelezős és versenyfeladatok megoldása.

Írásbeli pályamunkák készítése.

Általános rendelkezések szorgalmi (házi) feladatra vonatkozóan:

Szóbeli és írásbeli szorgalmi feladat a tantárgyi követelményeken felüli teljesítményt célozza.

Hozzájárul a tanuló széleskörű tájékozottságához. Szaktanár ajánlása, motivációja alapján a tanuló önként vállalása.

A szorgalmi feladat mennyisége: a tanuló teherbírásán és kitartásán is múlik, más – más elvárás lehet egyénenként, elkerüljük, hogy túl sok feladat adásával a tanuló a kedvét el- veszítse.

Szorgalmi feladat gyakorisága a tanulók elfoglaltságát figyelembe véve történik, átlagosan havonta egy-két alkalommal adjuk, kivételt képez ez alól a versenyre felkészülés időszaka. Pedagógiai szempontból szükséges a szorgalmi feladat megoldásához plusz tanári segítség nyújtása.

Minden esetben a szorgalmi munkát ellenőrizzük, értékeljük (az igazi pedagógiai értéke akkor van, ha ez a közösség előtt történik) az érdemi szorgalmi munkát jutalmazzuk (a tanító és a szaktanár által kidolgozott rendszerű jutalomban részesül a tanuló.)

21. Tantárgyi helyi tantervek

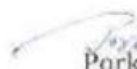
A helyi tanterv részeként a tantárgyi helyi tanterveket CD-n mellékeljük, a honlapon elektronikusan tesszük elérhetővé.

Az intézmény nevelőtestülete 2020. 08. 29-án kelt határozatával (403-ÁI/2020) a NAT módosulása alapján ismételten felülvizsgált pedagógiai programot, annak részeként az összetett iskolai nevelési programot, gimnáziumi és általános iskolai helyi tantervet valamint a kollégiumi pedagógiai programot elfogadta. Az elfogadáshoz kikértük az Intézményi Tanács, az Iskolaszék, a Diákönkormányzat véleményét. A módosításokat a pedagógiai program függeléke tartalmazza.

Szekszárd, 2020. 08. 31.

A helyi tanterv „18. Innovatív oktatásszervezési eljárások” pontja 2021. januárban módosult. A módosítást tartalmazó függelék az intézmény honlapján nyilvános.

Szekszárd, 2021. január hó

Porkoláb Tiborné
tagintézmény-vezető

Hajós Éva
igazgató

